

1.

PREMISELE REVOLTEI

Alexandru și Diadohii

- ¹ După ce Alexandru l-a lovit pe Filip Macedoneanul, care a ieșit din ținutul Chitim și l-a bătut pe Darius, regele perșilor și al mezilor, a domnit în locul lui mai întâi peste Elada.
- ² A purtat multe războaie, a pus stăpânire peste fortărețe și a ucis regi de pe pământ.
- ³ A ajuns până la marginile pământului și a luat pradă de la multe popoare. Pământul s-a liniștit înaintea lui; i s-a înălțat inima și s-a umplut de mândrie.
- ⁴ A adunat o armată foarte puternică și a pus stăpânire peste ținuturile popoarelor și ale stăpânilor, care au ajuns [să plătească] tribut.
- ⁵ După acestea, a căzut la pat și și-a dat seama că va muri.
- ⁶ I-a chemat pe slujitorii săi cei mai renumiți, pe cei care crescuseră cu el din tinerețe și le-a împărțit imperiul său când era încă în viață.
- ⁷ Alexandru a domnit timp de doisprezece ani; apoi a murit.
- ⁸ Slujitorii lui au pus stăpânire fiecare asupra ținutului său.
- ⁹ După moartea lui, toți și-au pus coroanele. Apoi, fiii lor după ei, timp de mulți ani, au înmulțit relele pe pământ.

Antioh Epifanul și elenismul în Israel

- ¹⁰ Din ei a ieșit un vlăstar păcătos, Antioh Epifanul, fiul regelui Antioh care a fost ostatic la Roma. El a devenit rege în anul o sută treizeci și șapte al domniei grecilor.
- ¹¹ În acele zile, au ieșit din Israel fii nelegiuți care îi îndemnau pe mulți, zicând: „Hai să încheiem o alianță cu neamurile din jurul nostru căci de când ne-am separat de ei, multe rele ni s-au întâmplat!”.
- ¹² Și cuvântul a fost plăcut în ochii lor.
- ¹³ Unii din popor au fost dispuși să meargă la rege ca să le dea putere să împlinească prescripțiile neamurilor.
- ¹⁴ Au construit un gimnaziu la Ierusalim, după obiceiul neamurilor.
- ¹⁵ Au înlăturat [semnele] circumciziei, s-au îndepărtat de alianța sfântă, s-au unit cu neamurile și s-au vândut ca să săvârșească răul.

Prima campanie din Egipt și prădarea templului

- ¹⁶ Când s-a întărit domnia lui Antioh, s-a gândit să ia în stăpânire și țara Egiptului ca să stăpânească peste două regate.
- ¹⁷ A mers împotriva Egiptului cu o mulțime impunătoare, cu care, cu elefanți, cu cai și cu o flotă mare.
- ¹⁸ A purtat război cu Ptolemeu, regele Egiptului. Ptolemeu a dat înapoi din fața lui și a fugit; și au căzut mulți răniți.
- ¹⁹ A cucerit cetățile întărite din țara Egiptului și a luat pradă din țara Egiptului.
- ²⁰ Antioh s-a întors după ce a bătut Egiptul în anul o sută patruzeci și trei. A urcat împotriva Israelului și a venit la Ierusalim

cu o mulțime impunătoare.

21 A intrat în sanctuar cu aroganță și a luat altarul de aur, candelabrul pentru lumină și toate instrumentele lui,

22 masa punerii înaintea, amforele, lighenele, cupele de aur, catapeteasma, coroanele și podoaba care era pe fațada templului: pe toate le-a luat.

23 A luat argintul, aurul și obiectele prețioase; a luat tezaurele ascunse pe care le-a găsit.

24 A luat toate și a mers în țara lui, după ce a făcut un masacru și a vorbit cu trufie mare.

25 A fost un mare plânset în Israel, în toate locurile sale.

26 Au suspinat principii și bătrânii,
fecioarele și tinerii și-au pierdut vloga,
iar frumusețea femeilor s-a ofilit.

27 Toți mirii înălțau bocete
și curgeau lacrimi în camera miresei.

28 Pământul s-a cutremurat pentru locuitorii lui
și toată casa lui Israel a fost învăluită de rușine.

Construirea fortăreței Acra

29 După doi ani de zile, regele a trimis un principe ca să adune tributul în cetățile lui Iuda; [acesta] a intrat în Ierusalim cu o mulțime impunătoare.

30 Le-a spus cu viclenie cuvinte de pace și l-au crezut. Dar, pe neașteptate, s-a năpustit asupra orașului; a făcut un mare măcel și a ucis mult popor din Israel.

31 A luat pradă din cetate, i-a dat foc și i-a dărâmat casele și zidul de jur împrejur.

32 Au luat captivi femeile și copiii și au pus stăpânire peste animale.

33 Au întărit cetatea lui David cu un zid mare și puternic și cu turnuri puternice și au transformat-o într-o fortăreață pentru ei.

34 Au pus acolo un popor păcătos, oameni fără de lege care s-au întărit în ea.

35 Au așezat acolo arme și hrană, au adunat prada din Ierusalim și a devenit o mare cursă.

36 A devenit o capcană pentru sanctuar
și un adversar malefic pentru Israel în toate.

37 Au vărsat sânge nevinovat în jurul sanctuarului
și au profanat sanctuarul.

38 Locuitorii Ierusalimului au fugit din cauza lor
și [Ierusalimul] a devenit locuință a străinilor;
[cetatea] a devenit străină pentru cei născuți în ea
și copiii ei au părăsit-o.

39 Sanctuarul ei a fost devastat ca un pustiu,
sărbătorile ei s-au transformat în plâns,
iar [zilele] ei de sabat în rușine
și cinstea ei în batjocură.

40 Pe cât era cinstea ei,
pe atât s-a înmulțit necinstea;
și măreția ei s-a schimbat în plânset.

Răspândirea cultelor păgâne

- ⁴¹ Regele a scris întregului său regat ca toți să fie un singur popor.
- ⁴² Fiecare să-și părăsească obiceiurile proprii. Și toate popoarele s-au supus cuvântului regelui.
- ⁴³ Mulți din Israel au primit cu plăcere cultul lui, au adus jertfe idolilor și au profanat [ziua] de sabat.
- ⁴⁴ Regele a trimis scrisori prin mesageri la Ierusalim și în toate cetățile lui Iuda ca să se poarte după obiceiuri străine țării;
- ⁴⁵ să interzică arderile de tot, jertfele și libațiunile din sanctuar și să profaneze [zilele] de sabat și de sărbătoare,
- ⁴⁶ să necinstească sanctuarul și sfinții;
- ⁴⁷ să construiască altare, incinte și temple pentru idoli; să jertfească porci și animale impure;
- ⁴⁸ să-i lase pe fiii lor necircumciși, să-și facă sufletele abominabile cu orice fel de lucruri impure și profanate;
- ⁴⁹ să uite legea și s-i schimbe toate prescrierile.
- ⁵⁰ Cine nu va fi făcut după cuvântul regelui, să fie dat la moarte!
- ⁵¹ Toate aceste cuvinte le-a scris [regele] întregului său regat. A pus supraveghetori peste tot pământul și a poruncit tuturor cetăților lui Iuda să aducă jertfe, cetate după cetate.
- ⁵² Mulți din popor s-au unit cu ei, toți cei care au abandonat legea și au făcut rele pe pământ.
- ⁵³ L-au constrâns pe Israel [să fugă] în locuri ascunse și în toate refugiile lor.
- ⁵⁴ În ziua a cincisprezecea a lui Casleu, în anul o sută patruzeci și cinci, a construit urâciunea pustiirii pe altar; iar în cetățile lui Iuda, de jur împrejur, a construit altare.
- ⁵⁵ Aduceau jertfe la ușile caselor și în piețe.
- ⁵⁶ Cărțile legii pe care le-au găsit, rupându-le, le-au ars în foc.
- ⁵⁷ Dacă se descoperea la cineva vreo carte a alianței și dacă cineva urma legea, hotărârea regelui îl dădea la moarte.
- ⁵⁸ În puterea lor [astfel] acționau în Israel împotriva celor pe care-i descopereau în cetăți, lună de lună.
- ⁵⁹ În ziua a douăzeci și cincea a lunii aduceau jertfe pe altarul care se afla pe [locul] altarului [templului].
- ⁶⁰ Pe femeile care-și tăiau împrejur copiii le-au ucis – conform hotărârii –
- ⁶¹ cu pruncii lor agățați de gâtul lor, au măcelărit familiile lor și pe cei care au făcut tăierea lor împrejur.
- ⁶² Însă mulți în Israel au prins curaj și au găsit în ei puterea să nu mănânce lucruri impure.
- ⁶³ Au acceptat să moară decât să se contamineze cu mâncăruri și să profaneze alianța cea sfântă. Și au murit.
- ⁶⁴ A fost o foarte mare mânie asupra Israelului.

2.

MATATIA ÎNCEPE RĂZBOIUL SFÂNT

Matatia și fiii săi

- ¹ În acele zile, s-a ridicat Matatia, fiul lui Ioan, [fiul] al lui Simon, preotul, dintre cei ai lui Ioarib din Ierusalim și s-a stabilit la Modiin.
- ² El avea cinci fii: Ioan, numit Gadi,
- ³ Simon, numit Tasi,

- ⁴ Iuda, numit Macabeul,
- ⁵ Eleazar, numit Auran, și Ionatan, numit Apfus.
- ⁶ El a văzut blasfemiile care s-au întâmplat în Iuda și în Ierusalim.
- ⁷ El a zis:
„Vai, de ce m-am născut ca să văd ruina poporului meu
și ruina cetății sfinte
și să stau aici când este dată în mâna dușmanilor,
iar sanctuarul în mâna străinilor?
- ⁸ Templul ei a devenit ca un om lipsit de cinste.
- ⁹ Obiectele gloriei sale au fost duse în captivitate,
pruncii ei au fost uciși în piețele ei
și tinerii ei de sabia dușmanului.
- ¹⁰ Care popor nu i-a moștenit domnia
și nu a pus stăpânire peste prăzile ei?
- ¹¹ Toată podoaba ei a fost luată
și [cetatea] liberă a devenit sclavă.
- ¹² Iată, cele sfinte ale noastre,
frumusețea noastră și gloria noastră au fost pustiite,
neamurile le-au profanat.
- ¹³ Pentru ce să mai trăim?”.
- ¹⁴ Matatia și fiii lui și-au sfășiat hainele, s-au încins cu sac și au plâns foarte mult.

Sacrificiul de la Modiin

- ¹⁵ Cei care erau lângă rege și care obligau la apostazie, au venit în cetatea Modiin ca să aducă jertfe.
- ¹⁶ Mulți din Israel treceau la ei, însă Matatia și fiii lui s-au adunat împreună.
- ¹⁷ Cei care erau lângă rege i-au zis lui Matatia: „Tu ești un conducător cinstit și mare în cetatea aceasta, sprijinit de fii și de frați.
- ¹⁸ Acum, apropie-te primul și împlinește hotărârea regelui așa cum au făcut toate neamurile, bărbații lui Iuda și cei care au rămas la Ierusalim și fii tu și fiii tăi dintre cei care îl iubesc pe rege! Tu și fiii tăi veți fi cinstiți cu aur, argint și daruri multe”.
- ¹⁹ Matatia a răspuns și a zis cu glas puternic: „Chiar dacă toate neamurile care se află sub stăpânirea regelui vor asculta de el și fiecare va părăsi cultul părinților săi și vor adera la poruncile sale,
- ²⁰ eu, fiii mei și frații mei vom umbla în alianța părinților noștri.
- ²¹ Să ne ferească [Dumnezeu] să părăsim legea și prescrierile!
- ²² Nu vom asculta de cuvintele regelui ca să părăsim cultul nostru nici la dreapta, nici la stânga!”.
- ²³ Când a terminat de spus aceste cuvinte, s-a apropiat un bărbat iudeu înaintea ochilor tuturor ca să aducă jertfă pe altarul din Modiin, după hotărârea regelui.
- ²⁴ Matatia a văzut, s-a aprins de zel și i s-au cutremurat rărunchii. L-a cuprins o mânie dreaptă, a alergat și l-a înjunghiat pe altar.
- ²⁵ În același moment l-a ucis și pe bărbatul regelui care-i obliga să jertfească și a dărâmat altarul.
- ²⁶ S-a aprins de zel pentru lege cum a făcut Pinhas împotriva lui Zambri, [fiul] lui Salom.

²⁷ Matatia a strigat în cetate cu glas puternic și a zis: „Oricine are zel pentru lege și este pentru alianță, să iasă după mine!”.

²⁸ Apoi el și fiii lui au fugit în munți și au părăsit ceea ce aveau în cetate.

Proba zilei de sabbat în pustiu

²⁹ Atunci mulți care căutau dreptatea și judecata au coborât în pustiu și s-au așezat acolo:

³⁰ ei, fiii lor și soțiile lor și animalele lor, pentru că se înăspriseră asupra lor relele.

³¹ Dar s-a adus la cunoștința oamenilor regelui și armatei care erau în Ierusalim, în cetatea lui David, că niște oameni care încălcaseră porunca regelui, au coborât în locuri ascunse în pustiu.

³² Mulți au alergat după ei, i-au ajuns și s-au așezat în linie de luptă. Și s-au pregătit de război împotriva lor în zi de sabbat.

³³ Ei au spus: „Până aici! Ieșiți, împliniți cuvântul regelui și veți trăi!”.

³⁴ Dar ei au zis: „Nu vom ieși, nici nu vom împlini cuvântul regelui profanând ziua de sabbat!”.

³⁵ Atunci [oamenii regelui] au pornit război împotriva lor.

³⁶ Dar ei nu le-au răspuns, nu au aruncat cu pietre împotriva lor și nici nu au blocat locurile ascunse.

³⁷ Și au spus: „Vom muri cu toții în sinceritatea noastră! Cerul și pământul dau mărturie despre noi că ne ucideți pe nedrept!”.

³⁸ Dar ei s-au ridicat împotriva lor în luptă și i-au ucis pe ei, pe femeile lor, pe copiii lor și pe animalele lor, circa o mie de oameni.

Grupul lui Matatia

³⁹ Matatia și prietenii lui au aflat și au plâns foarte mult pentru ei.

⁴⁰ Atunci a zis fiecare către vecinul său: „Dacă acum toți vom face așa cum au făcut frații noștri și nu ne vom lupta împotriva neamurilor pentru sufletele noastre și pentru prescrierile noastre, îndată ne vor șterge de pe pământ”.

⁴¹ Au ținut sfat în ziua aceea și au zis: „Orice om care ar veni împotriva noastră la luptă în zi de sabbat, vom lupta împotriva lui ca să nu murim cu toții așa cum au murit frații noștri care erau în locurile ascunse”.

⁴² Atunci li s-au adăugat grupul asideilor, oameni puternici din Israel, toți cei devotați legii.

⁴³ Toți cei care fugeau de rele li s-au adăugat și le-au devenit ajutor.

⁴⁴ Au format o armată și i-au bătut pe păcătoși în mânia lor și pe oamenii nelegiuți în furia lor, iar restul a fugit între popoare ca să se salveze.

⁴⁵ Matatia și prietenii lui au străbătut [țara] de jur împrejur și au dărâmat altarele.

⁴⁶ I-au tăiat împrejur cu forța pe copiii netăiați pe care i-au găsit în munții lui Israel.

⁴⁷ I-au urmărit pe cei aroganți și lucrarea a avut succes prin mâna lor.

⁴⁸ Au smuls legea din mâna neamurilor și a regilor și nu au dat nicio șansă celui păcătos.

Testamentul și moartea lui Matatia

⁴⁹ Lui Matatia i s-au apropiat zilele ca să moară. El le-a spus fiilor săi:

„Acum s-a stabilit trufia,
disprețul și timpul ruinării

și mânia furiei!

50 Acum, fiilor, aprindeți-vă de zel pentru lege
și dați-vă sufletele pentru alianța părinților noștri!

51 Amintiți-vă de faptele părinților
pe care le-au săvârșit în generațiile lor
și veți dobândi glorie mare
și un nume veșnic!

52 Oare Abraham nu a fost încercat și a fost găsit credincios
și i s-a socotit aceasta ca dreptate!

53 Iosif, în timpul strâmtorării sale, a păzit porunca
și a devenit stăpânul Egiptului.

54 Finees, părintele nostru,
pentru zelul lui a primit alianța preoției veșnice.

55 Iosue, pentru că a împlinit cuvântul,
a devenit judecător în Israel.

56 Caleb, pentru că a dat mărturie în adunare,
a primit moștenirea în țară;

57 David, pentru evlavie lui,
a moștenit tronul de domnie în veci;

58 Ilie, pentru zelul față de lege,
a fost răpit în ceruri;

59 Anania, Azaria și Misael, crezând,
au fost salvați de flăcări;

60 Daniel, pentru sinceritatea lui,
a fost eliberat din gura leilor.

61 Astfel, gândiți-vă că, din generație în generație,
toți cei care speră în el nu vor pieri.

62 Nu vă temeți de cuvintele celui păcătos,
căci gloria lui va fi dată gunoiului și viermilor.

63 Astăzi se ridică și mâine nu mai este de găsit,
căci s-a întors în țărâna lui
și planul lui a pierit.

64 Fiilor, fiți bărbați și întăriți-vă în lege,
căci în ea veți fi glorificați!

65 Iată, Simeon, fratele vostru,
știu că este un bărbat chibzuit!
Ascultați de el în toate zilele!
El va fi pentru voi tată.

66 Iuda Macabeul, puternic în luptă din tinerețea lui,
el va fi pentru voi conducătorul armatei
și va purta războiul împotriva popoarelor.

67 Voi adunați-i la voi pe toți cei care împlinesc legea
și faceți răzbunarea poporului vostru!

⁶⁸ Pedepsiți neamurile cu pedeapsa [cuvenită]

și aveți grijă de prescrierea legii!”.

⁶⁹ Apoi i-a binecuvântat și a fost adăugat la părinții lui.

⁷⁰ A murit în anul o sută patruzeci și șase și l-au îngropat în mormântul părinților săi, la Modiin. Tot Israelul l-a jelit cu jale mare.

3.

IUDA MACABEUL, CONDUCĂTORUL IUDEILOR (166 – 160 î.C.)

Elogiul lui Iuda Macabeul

¹ S-a ridicat Iuda, cel numit Macabeul, fiul său, în locul lui.

² L-au ajutat toți frații săi și toți cei care se alipiseră de tatăl lui și au purtat războiul lui Israel cu bucurie.

³ A extins gloria poporului său

și a îmbrăcat platoșa asemenea unui uriaș.

A luat armele de luptă

și a dus război ocrotindu-și tabăra cu sabia.

⁴ A fost asemenea unui leu în faptele sale

și asemenea unui pui de leu care rage după pradă.

⁵ I-a urmărit pe cei nelegiuți căutându-i

și celor care îi hărțuiau poporul le-a dat foc.

⁶ Cei nelegiuți au dat înapoi de frica lui

și cei care săvârșeau fărădelegea s-au înspăimântat.

Eliberarea a avut succes prin mâna lui.

⁷ I-a amărât pe mulți regi,

dar i-a făcut bucurie lui Iacob cu faptele lui

și până în veac va fi amintirea lui spre binecuvântare.

⁸ A străbătut cetățile lui Iuda

și i-a nimicit pe cei fără de lege din ele.

A întors mânia de la Israel.

⁹ A devenit faimos până la marginea pământului

și i-a adunat pe cei împrăștiați.

Primul succes al lui Iuda

¹⁰ Apoloniu a adunat neamuri și o armată mare din Samaria ca să lupte împotriva lui Israel.

¹¹ Iuda a aflat și i-a ieșit în întâmpinare. L-a lovit și l-a ucis. Au căzut mulți răniți, iar cei care au rămas au fugit.

¹² A luat prada lor. Iuda a luat sabia lui Apoloniu și a luptat cu ea în toate zilele.

¹³ Seron, conducătorul armatei siriene, a auzit că Iuda a strâns o mare mulțime și o adunare de credincioși împreună cu el ca să meargă la luptă.

- ¹⁴ Și a zis: „Îmi voi face un nume și voi fi cinstit în regat. Voi lupta cu Iuda și cu toți cei care sunt cu el și care au disprețuit cuvântul regelui!”.
- ¹⁵ A pornit și a ridicat cu sine o tabără puternică de nelegiuiri ca să-l ajute să facă răzbunare împotriva fiilor lui Israel.
- ¹⁶ S-a apropiat de urcușul Baitoron, iar Iuda i-a ieșit în întâmpinare cu puțini [oameni].
- ¹⁷ Când au văzut tabăra venind înaintea lor, i-au spus lui Iuda: „Cum vom putea noi, care suntem puțini, să ne luptăm cu o mulțime atât de puternică, de vreme ce astăzi suntem sleiți și flămânzi?”.
- ¹⁸ Iuda a zis: „Este ușor ca să cadă mulți în mâinile celor puțini și nu este diferență înaintea cerului ca să mântuiască prin mulți sau prin puțini!
- ¹⁹ Căci nu în mulțimea armatei este victoria în luptă, ci din ceruri [vine] puterea.
- ²⁰ Ei vin la noi plini de aroganță și nelegiuire ca să ne nimicească pe noi, pe femeile noastre și pe copiii noștri și să ne prădeze.
- ²¹ Noi vom lupta pentru sufletele noastre și pentru obiceiurile noastre.
- ²² El îi va zdrobi înaintea noastră. Voi nu vă temeți de ei!”.
- ²³ Când a terminat de vorbit, s-a năpustit asupra lor pe neașteptate. Seron a fost nimicit, el și tabăra lui care era înaintea lui.
- ²⁴ L-a urmărit până la coborâșul Baitoron. Au căzut dintre ei până la opt sute de bărbați, iar cei rămași au fugit în ținutul filistenilor.
- ²⁵ Au început să se teamă de Iuda și de frații lui, iar teroarea a căzut peste neamurile de jur împrejurul lor.
- ²⁶ A ajuns până la rege renumele lui și despre faptele de vitejie ale lui Iuda vorbeau neamurile.

Pregătirea lui Antioh împotriva Persiei și a Iudeii

- ²⁷ Când a auzit regele Antioh aceste lucruri, s-a aprins de mânie și a trimis și a adunat armata din întregul său regat, o tabără foarte puternică.
- ²⁸ Și-a deschis vistieria și a dat armatelor solda pe un an și le-a poruncit să fie pregătiți pentru orice necesitate.
- ²⁹ A văzut că se împrușca argintul din vistierii și că impozitele țării erau mici din cauza neînțelegerii și a nenorocirii pe care le provocase în țară, anulând obiceiurile care erau din zilele de la început.
- ³⁰ S-a temut că nu va mai avea nimic – cum s-a întâmplat o dată sau de două ori – pentru cheltuieli și pentru darurile pe care le dădea mai înainte cu mână largă întrecându-i pe regii care erau mai înainte.
- ³¹ Cuprins de o foarte mare neliniște în suflet, a hotărât să meargă în Persia, să ia impozitele ținuturilor și să adune mult argint.
- ³² L-a lăsat pe Lysias, bărbat cinstit și din neam regesc, peste treburile regelui de la fluviul Eufrat și până la hotarele Egiptului
- ³³ și să se îngrijească de Antioh, fiul său, până când se va întoarce.
- ³⁴ I-a dat jumătate din armate și elefanți. I-a dat porunci referitoare la toate cele pe care le plănuise și referitoare la locuitorii Iudeii și ai Ierusalimului,
- ³⁵ să trimită împotriva lor armată să distrugă și să nimicească puterea lui Israel și restul Ierusalimului și să șteargă amintirea lor din locul [acela];
- ³⁶ să îi așeze pe fiii străinilor în toate ținuturile lor și să le împartă pământul.
- ³⁷ Regele a luat jumătatea din armată care a mai rămas și a plecat din Antiohia, din cetatea stăpânirii sale, în anul o sută patruzeci și șapte. A trecut râul Eufrat și a străbătut ținuturile de sus.

Gorgias și Nicanor în Iudeea

- ³⁸ Lysias i-a ales pe Ptolemeu, [fiul] lui Dorimenes, pe Nicanor și pe Gorgias, bărbați puternici dintre prietenii regelui.
- ³⁹ A trimis împreună cu ei patruzeci de mii de bărbați și șapte mii de cai ca să meargă în țara Iudeii și să o distrugă, după cuvântul regelui.
- ⁴⁰ A plecat cu toată armata lor, au venit și și-au fixat tabăra lângă Emaus, în ținutul din câmpie.
- ⁴¹ Negustorii din țară au auzit de numele lor, au luat foarte mult argint, aur și lanțuri și au venit în tabără ca să-i ia pe fiii lui Israel ca sclavi. Și li s-a adăugat o armată din Siria și din ținutul străinilor.
- ⁴² Iuda și frații lui au văzut că se înmulțesc relele și că armatele și-au fixat tabăra în ținuturile lor. Și au aflat de cuvintele regelui prin care porunea să nimicească și să spulbere poporul.
- ⁴³ Apoi și-au zis unul către altul: „Să ridicăm poporul nostru din ruină și să luptăm pentru poporul nostru și pentru cele sfinte!”.
- ⁴⁴ S-a adunat comunitatea ca să fie gata de luptă, să se roage și să ceară milă și îndurare.
- ⁴⁵ Ierusalimul era nelocuit ca un pustiu:
nu era nimeni dintre cei născuți în el care să intre și să iasă.
Sanctuarul era călcat în picioare
și fiii străinilor erau în fortăreață, locuința neamurilor.
S-a ofilit bucuria lui Iacob
și au amuțit flautul și harpa.
- ⁴⁶ S-au adunat și au venit la Masefa, în fața Ierusalimului. Căci odinioară la Masefa a fost un loc de rugăciune pentru Israel.
- ⁴⁷ Au postit în ziua aceea, s-au încins cu sac, [și-au presărat] cenușă pe capetele lor și și-au sfâșiat hainele.
- ⁴⁸ Au desfășurat cartea legii pentru acele lucruri pe care neamurile le caută la chipurile idolilor lor.
- ⁴⁹ Au adus veșmintele preoțești, primele roade și zeciuilele și au adunat nazireii care-și împliniseră zilele.
- ⁵⁰ Au strigat cu glas [puternic] către cer: „Ce să facem cu acestea și unde să le ducem?”
- ⁵¹ Cele sfinte ale tale sunt călcate în picioare și profanate, iar preoții tăi sunt în plâns și umilință.
- ⁵² Iată, neamurile s-au adunat împotriva noastră ca să ne nimicească. Tu știi ce au plănuit împotriva noastră!
- ⁵³ Cum vom putea să rezistăm în fața lor dacă tu nu ne ajuți?
- ⁵⁴ Au sunat din trâmbițe și au strigat cu glas puternic.
- ⁵⁵ După acestea, Iuda a stabilit conducători ai poporului peste o mie, peste o sută, peste cincizeci și peste zece.
- ⁵⁶ Apoi le-a zis celor care-și construiau case, celor care se logodiseră, celor care plantaseră vii și celor care se temeau să se întoarcă acasă, potrivit legii.
- ⁵⁷ Și-a ridicat tabăra și și-a fixat-o la sud de Emaus.
- ⁵⁸ Apoi Iuda le-a zis: „Pregătiți-vă și fiți puternici! Fiți gata în zori ca să luptăm împotriva acestor neamuri care s-au adunat împotriva noastră ca să ne nimicească pe noi și cele sfinte ale noastre!”
- ⁵⁹ Este mai bine pentru noi să murim în luptă decât să vedem relele poporului nostru și ale celor sfinte.
- ⁶⁰ Și așa cum este voința în ceruri, așa să fie!”.

4.

Bătălia de la Emaus

¹ Gorgias a luat cinci mii de bărbați și o mie de călăreți și au părăsit tabăra în timpul nopții

² ca să se năpustească asupra taberei iudeilor și să-i lovească pe neașteptate. Oameni din fortăreață le-au fost călăuze.

³ Iuda a auzit și a plecat el și cei viteji ca să lovească armata regelui care era la Emaus

⁴ cât timp armatele erau încă împrăștiate din tabără.

⁵ Gorgias a venit în tabăra iudeilor în timpul nopții, dar nu a găsit pe nimeni. I-a căutat în munți, căci zicea: „Aceștia au fugit de noi”.

⁶ În zorii zilei, Iuda s-a arătat în câmpie cu trei mii de bărbați, dar care nu aveau scuturi și săbii, după cum ar fi voit.

⁷ A văzut tabăra neamurilor puternică și înarmată, și cai împrejurul ei: aceștia erau învățați cu războiul.

⁸ Iuda le-a zis bărbaților care erau cu el: „Nu vă temeți de mulțimea lor și de violența lor nu vă speriați!

⁹ Amintiți-vă cum au fost salvați părinții voștri în Marea Roșie când i-a urmărit Faraon cu armata!

¹⁰ Acum să strigăm către ceruri! Dacă ne va asculta și-și va aduce aminte de alianța părinților, va zdrobi această tabără în fața noastră astăzi.

¹¹ Și vor cunoaște toate neamurile că este cine să-l elibereze și să-l salveze pe Israel”.

¹² Când străinii și-au ridicat ochii, i-au văzut venind împotriva lor.

¹³ Au ieșit din tabără la luptă, iar cei din Iuda au sunat din trâmbiță.

¹⁴ S-au năpustit și au zdrobit neamurile, iar aceștia au fugit în câmpie.

¹⁵ Ultimii, toți au căzut de sabie. I-au urmărit până la Gazeron, până în câmpiile Idumeii, până la Azot și Iamnia și au căzut dintre ei până la trei mii de bărbați.

¹⁶ Iuda și armata s-au întors din urmărirea lor.

¹⁷ Și a zis poporului: „Să nu doriți pradă, căci războiul este înaintea noastră!”.

¹⁸ Gorgias și armata sunt în munți aproape de noi. Dar acum stați împotriva dușmanilor noștri și luptați cu ei! După aceea luați pradă cu toată libertatea.

¹⁹ Iuda încă nu a terminat acestea că o grupă s-a arătat pândindu-i din munte.

²⁰ Ei văzuseră că tabăra fusese pusă pe fugă și i se dăduse foc, căci fumul care se vedea demonstra cele întâmplate.

²¹ Văzând aceste lucruri, s-au înspăimântat foarte mult. Au văzut de asemenea tabăra lui Iuda în câmpie pregătită să lovească.

²² Și toți au fugit spre ținutul străinilor.

²³ Iuda s-a întors să prădeze tabăra. A luat mult aur, argint, iacint și purpură marină și o mare bogăție.

²⁴ Întorcându-se, cântau și binecuvântau cerul pentru că este bun și pentru că veșnică este îndurarea lui.

²⁵ A fost o mare eliberare pentru Israel în ziua aceea.

²⁶ Cei care scăpaseră dintre străini, au venit și i-au făcut cunoscut lui Lysias toate cele întâmplate.

²⁷ Acesta, când a auzit, s-a tulburat și și-a pierdut curajul, pentru că nu s-au întâmplat cele pe care le voise împotriva Israelului și nu a dus la îndeplinire cele pe care i le poruncise regele.

Prima campanie a lui Lysias

²⁸ În anul următor, a adunat șaiszeci de mii de bărbați aleși și cinci mii de călăreți ca să lupte împotriva lor.

²⁹ A venit în Idumeea și și-a fixat tabăra la Baitsur. Iuda le-a stat împotrivă cu zece mii de bărbați.

³⁰ A văzut tabăra puternică și s-a rugat, zicând: „Binecuvântat ești tu, mântuitorul lui Israel, care ai zdrobit violența celui puternic prin mâna slujitorului tău David și ai dat tabăra străinilor în mâna lui Ionatan, fiul lui Saul, și a celui care-i purta armele!

³¹ La fel, închide tabăra aceasta în mâna poporului tău Israel, ca să fie făcuți de rușine în armata și cavaleria sa.

³² Dă-le teamă și topește îndrăzneala puterii lor să se cutremure de distrugerea lor!

³³ Doboară-i cu sabia celor care te iubesc și toți cei care cunosc numele tău să te laude în imnuri!”.

- ³⁴ S-au aruncat unii împotriva altora și au căzut din armata lui Lysias până la cinci mii de bărbați: înaintea lor au căzut.
- ³⁵ Văzând Lysias descumpănirea oastei sale și îndrăzneala iudeilor și cum erau gata să trăiască sau să moară în mod nobil, a plecat spre Antiohia și a tocmnit o mulțime de mercenari ca să se întoarcă din nou împotriva Iudeii.

Purificarea templului și dedicarea lui

- ³⁶ Iuda și frații lui au spus: „Iată, dușmanii noștri au fost înfrânți! Să urcăm să purificăm cele sfinte și să le restaurăm!”.
- ³⁷ S-a adunat toată tabăra și a urcat la muntele Sion.
- ³⁸ Au văzut sanctuarul pustiit, altarul profanat, porțile arse și în curți buruieni crescute ca în pădure sau pe munte, iar încăperile erau ruinate.
- ³⁹ Și-au sfâșiat hainele, au izbucnit într-un plâns mare și și-au presărat cenușă [pe capetele lor].
- ⁴⁰ Au căzut cu fața la pământ, au sunat din trâmbițe ca semnal și au strigat către cer.
- ⁴¹ Atunci Iuda a poruncit bărbaților să lupte împotriva celor care erau în fortăreață până când va fi purificat cele sfinte.
- ⁴² A ales preoți fără pată, devotați legii.
- ⁴³ A purificat cele sfinte și a înlăturat pietrele contaminării într-un loc impur.
- ⁴⁴ Apoi s-au sfătuit în legătură cu altarul pentru arderile de tot care fusese profanat, ce să facă cu el.
- ⁴⁵ Le-a venit ideea bună să-l dărâme pentru ca să nu le fie lor spre ocară, căci neamurile îl contaminaseră. Și au dărâmat altarul.
- ⁴⁶ Au dus pietrele pe muntele templului, într-un loc potrivit, până când va fi venit un profet care să hotărască în privința lor.
- ⁴⁷ Au luat pietre necioplite, conform cu legea, și au construit un altar nou ca și cel dintâi.
- ⁴⁸ Au construit sanctuarul și interiorul templului și au sfințit curțile.
- ⁴⁹ Au făcut obiecte sacre noi și au dus candelabrul și altarul pentru tămâie și masa în templu.
- ⁵⁰ Au ars tămâie pe altar, au aprins candelarele de pe candelabru și au luminat templul.
- ⁵¹ Au pus pe masă pâini, au întins catapeteasma și au terminat toate lucrările pe care le făcuseră.
- ⁵² S-au sculat în zori, în [ziua] a douăzeci și cincea a lunii a noua – adică Casleu – în anul o sută patruzeci și opt.
- ⁵³ Au adus jertfă, după lege, pe altarul cel nou pentru arderile de tot pe care îl făcuseră.
- ⁵⁴ În același moment și în aceeași zi în care neamurile l-au profanat, atunci l-au dedicat cu imnuri, alăute, harpe și cimbale.
- ⁵⁵ Tot poporul a căzut cu fața la pământ, s-a închinat și a binecuvântat cerul care le dăduse succes.
- ⁵⁶ Au făcut dedicarea templului timp de opt zile și au adus arderi de tot cu bucurie și jertfe de mulțumire și de laudă.
- ⁵⁷ Au împodobit fațada templului cu coroane de aur și cu scuturi, au restaurat porțile și încăperile și le-au pus uși.
- ⁵⁸ A fost o foarte mare bucurie în popor și a fost îndepărtată rușinea neamurilor.
- ⁵⁹ Iuda, frații lui și toată adunarea lui Israel au stabilit ca zilele dedicării altarului să fie sărbătorite cu bucurie și veselie la timpul lor fixat, an de an, timp de opt zile, din ziua a douăzeci și cincea a lunii Casleu.
- ⁶⁰ Au întărit în acel timp muntele Sion cu ziduri înalte și turnuri puternice de jur împrejur, ca să nu mai poată veni neamurile și să-l calce în picioare, așa cum făcuseră mai înainte.
- ⁶¹ A stabilit acolo armată pentru pază și a întărit pentru pază cetatea Baitsur, ca poporul să aibă apărare în fața Idumeii.

5.

Expediția împotriva idumeilor și a lui Amon

- ¹ Când au auzit neamurile din jur că fusese reconstruit altarul și că fusese dedicat sanctuarul ca mai înainte, s-au mâniat foarte mult.
- ² S-au sfătuit să nimicească neamul lui Iacob care se afla în mijlocul lor; și au început să-i ucidă în popor și să-i nimicească.
- ³ Iuda a luptat împotriva fiilor lui Esau în Idumeea, la Acrabatene, căci ei atacaseră Israelul. Le-a făcut un mare măcel, i-a supus și a luat pradă de la ei.
- ⁴ Apoi și-a amintit de relele fiilor lui Baian care era pentru popor o cursă și o piatră de poticnire, întrucât întindeau capcane pe drumuri.
- ⁵ Au fost închiși de către el în turnuri, i-a asediat, i-a dat nimicirii și le-a dat foc turnurilor cu toți cei care erau în ele.
- ⁶ A trecut la fiii lui Amon și a găsit o grupă puternică, un popor numeros și pe Timotei, conducătorul lor.
- ⁷ A purtat cu ei multe războaie, i-a zdrobit din fața lui și i-a înfrânt.
- ⁸ A pus stăpânire pe Iazer și pe suburbiile sale; apoi s-a întors spre Iudeea.

Pregătirea campaniei din Galileea și Galaad

- ⁹ Neamurile care erau în Galaad s-au adunat împotriva [fiilor] lui Israel care erau între hotarele lor ca să-i nimicească. Însă ei au fugit în fortăreața Datema.
- ¹⁰ I-au trimis scrisori lui Iuda și fraților lui spunând: „Neamurile din jur s-au adunat împotriva noastră ca să ne nimicească!
- ¹¹ Ei se pregătesc să vină să atace fortăreața în care am fugit. Timotei conduce armata lor.
- ¹² Acum, vino și ne eliberează din mâna lor căci mulți au căzut dintre noi!
- ¹³ Toți frații noștri care sunt în [ținutul] lui Tobia au murit și i-au luat captivi pe femeile lor și pe copii, ca și bunurile lor. Au ucis acolo cam o mie de bărbați”.
- ¹⁴ Încă mai citeau scrisorile și, iată, că au sosit alți mesageri din Galileea cu hainele sfâșiate, aducând la cunoștință lucruri asemănătoare.
- ¹⁵ Ei au spus că s-au adunat împotriva lor străini din Ptolemais, din Tir, din Sidon și din toată Galileea „ca să ne nimicească”.
- ¹⁶ Când au auzit Iuda și poporul aceste cuvinte, s-au reunit într-o mare adunare ca să hotărască ce să facă pentru frații lor care erau în suferință și împotriva cărora se duceau lupte.
- ¹⁷ Iuda i-a zis lui Simon, fratele său: „Alege-ți bărbați și mergi ca să-i eliberezi pe frații tăi care sunt în Galileea; eu și Ionatan, fratele meu, vom merge în Galaad”.
- ¹⁸ I-a lăsat de pază pe Iosif, [fiul] lui Zaharia, și pe Azaria, conducătorul poporului, cu restul armatei care era în Iudeea.
- ¹⁹ Și le-a poruncit, zicând: „Stați în fruntea acestui popor și nu purtați război cu neamurile până când nu ne vom întoarce!”.
- ²⁰ Au împărțit pentru Simon trei mii de bărbați ca să meargă în Galileea, iar pentru Iuda opt mii [ca să meargă] în Galaad.

Expediția lui Simon în Galileea

- ²¹ Simon a plecat în Galileea, a purtat multe războaie cu neamurile și a nimicit neamurile din fața lui.
- ²² I-a urmărit până la porțile [cetății] Ptolemais. Au căzut dintre neamuri până la trei mii de bărbați și au luat pradă de la ei.
- ²³ I-a luat pe cei care erau din Galileea și din Arbata împreună cu femeile și copiii lor și cu toate câte aveau și i-a adus în Iudeea cu bucurie mare.

Expediția lui Iuda în Galaad

- ²⁴ Iuda Macabeul și Ionatan, fratele său, au trecut Iordanul și au mers cale de trei zile în pustiu.
- ²⁵ I-au întâlnit pe nabatei, care i-au primit cu pace, și le-au povestit toate cele întâmplate fraților lor în Galaad
- ²⁶ și că mulți dintre ei sunt prinși în Bosora și Bosor, în Alema, Hasfo, Mached și Carnain: toate acestea erau cetăți puternice și mari.
- ²⁷ Și în celelalte cetăți din Galaad mai erau prinși. Și a doua zi [neamurile] aveau de gând să asedieze fortărețele să le cucerească și să-i nimicească pe toți într-o singură zi.
- ²⁸ Iuda și tabăra lui s-au întors pe neașteptate pe drumul spre pustiu, spre Bosora. Au capturat cetatea și i-au ucis pe toți bărbații prin ascuțișul sabiei; au luat pradă de la ei și au dat foc [cetății].
- ²⁹ Au plecat de acolo noaptea și au mers până la fortăreață.
- ³⁰ Dimineața, și-au ridicat ochii și, iată, un popor mare, care nu putea fi numărat - aducând scări și mașini pentru a ataca fortăreața – lupta împotriva lor.
- ³¹ Iuda a văzut că lupta începuse și că zgomotul din cetate se ridica până la cer cu [sunet] de trâmbiță și cu strigăt puternic.
- ³² Le-a spus bărbaților armatei: „Luptați astăzi pentru frații noștri!”.
- ³³ A ieșit în trei grupe în spatele lor, au sunat din trâmbițe și au strigat în rugăciune.
- ³⁴ Tabăra lui Timotei și-a dat seama că era [Iuda] Macabeul și au fugit din fața lui. El le-a făcut un mare măcel și au căzut în ziua aceea dintre ei până la opt mii de bărbați.
- ³⁵ S-a îndreptat apoi spre Alema, a luptat împotriva ei, a cucerit-o, a ucis toți bărbații din ea, le-a luat prăzile și i-a dat foc.
- ³⁶ De acolo a plecat și a cucerit Hasfo, Mached, Bosor și celelalte cetăți din Galaad.
- ³⁷ După aceste lucruri, Timotei și-a adunat o altă tabără. A așezat-o în fața [cetății] Rafon, de cealaltă parte a torentului.
- ³⁸ Iuda a trimis să se spioneze tabăra și i-au adus la cunoștință: „S-au adunat la el toate neamurile din jurul nostru, o armată foarte mare.
- ³⁹ Au tocmnit arabi ca să-i ajute și și-au așezat tabăra de cealaltă parte a torentului, gata să vină și să lupte împotriva ta”. Și Iuda a mers în întâmpinarea lor.
- ⁴⁰ Timotei le-a zis comandanților armatei sale când se apropia de Iuda și de tabăra lui care era la torentul de apă: „Dacă va trece la noi primul, nu vom putea să-i ținem piept căci va fi mai puternic decât noi.
- ⁴¹ Dacă însă se va teme și își așază tabăra dincolo de râu, vom trece la el și vom fi mai puternici decât el”.
- ⁴² Când Iuda se apropia de torentul de apă, i-a așezat pe scribii poporului lângă torent și le-a poruncit, zicând: „Nu lăsați nici un om să se sustragă, ci toți să iasă la luptă!”.
- ⁴³ A trecut el primul înaintea lor și tot poporul l-a urmat. A nimicit înaintea lor toate neamurile; ei au abandonat armele lor și au fugit la sanctuarul din Carnain.
- ⁴⁴ A ocupat cetatea și au dat foc sanctuarului cu toți cei care erau în el. A fost distrusă [cetatea] Carnain și nu au putut rezista în fața lui Iuda.
- ⁴⁵ Iuda i-a adunat pe toți [fiii lui] Israel care erau în Galaad, de la mic la mare, femeile, copiii și bunurile lor – o tabără foarte mare – și a venit în ținutul lui Iuda.
- ⁴⁶ Au ajuns la Efron, o cetate mare și foarte puternică în drumul lor, pe care nu o puteai ocoli nici prin dreapta, nici prin stânga, ci [trebuia] să treci prin mijlocul ei.
- ⁴⁷ I-au închis pe cei care erau din cetate și au blocat porțile cu pietre.
- ⁴⁸ Iuda le-a trimis cuvinte de pace, zicând: „Vom trece prin țara voastră ca să mergem în țara noastră. Nimeni nu vă va face niciun rău. [Vrem] doar să trecem în picioare”. Dar ei nu au vrut să îi deschidă.
- ⁴⁹ Atunci Iuda a poruncit să se vestească în tabără ca fiecare să se oprească în locul în care este.
- ⁵⁰ El a luat bărbați din armată și a luptat împotriva cetății toată ziua aceea și toată noaptea și cetatea a fost dată în mâinile lui.
- ⁵¹ I-a nimicit pe toți bărbații prin ascuțișul sabiei și a ras-o la pământ. A luat pradă din ea și a trecut prin cetate deasupra celor

uciși.

⁵² Au traversat Iordanul spre câmpia cea mare, în față cu Baitsan.

⁵³ Iuda îi aduna pe cei care rămâneau în urmă și încuraja poporul tot timpul călătoriei până când a ajuns în ținutul lui Iuda.

⁵⁴ A urcat la muntele Sion cu bucurie și veselie și a adus arderi de tot pentru că nu căzuse dintre ei nimeni până când s-au întors în pace.

Întoarcerea de la Iamnia

⁵⁵ În zilele în care Iuda și Ionatan erau în Galaad, iar Simon, fratele lui, era în Galileea, în fața [cetății] Ptolemais,

⁵⁶ Iosif, [fiul] lui Zaharia, și Azaria, conducătorii armatei, au auzit de faptele de vitejie și de luptele pe care le făcuseră,

⁵⁷ au spus: „Să ne facem și noi un nume să mergem să luptăm cu neamurile care sunt în jurul nostru!”.

⁵⁸ Au poruncit celor care erau în armata care era cu ei și au mers împotriva [cetății] Iamnia.

⁵⁹ Gorgias și bărbații lui au ieșit din cetate ca să-i întâmpine în luptă.

⁶⁰ Iosif și Azaria au fost înfrânți și au fost urmăriți până la munții Iudeii. Au căzut în ziua aceea din poporul lui Israel până la două mii de bărbați.

⁶¹ A fost înfrângere mare în popor, pentru că nu au ascultat de Iuda și de frații lui, crezând [că pot face] fapte de vitejie.

⁶² Dar ei nu erau din descendența acelor bărbați prin mâinile cărora a fost dată eliberare pentru Israel.

⁶³ Căci bărbatul Iuda și frații lui au fost cinstiți foarte mult înaintea întregului Israel și a tuturor neamurilor care au auzit de numele lui.

⁶⁴ Și se adunau la ei lăudându-i.

Succese în Idumeea și în Filisteea

⁶⁵ Iuda și frații lui au ieșit și au luptat împotriva fiilor lui Esau în ținutul din sud. Au lovit [cetatea] Hebron și suburbiile ei, au dărâmat fortărețele ei și au dat foc turnurilor din jurul ei.

⁶⁶ Au plecat ca să meargă în ținutul străinilor și au trecut prin Marisa.

⁶⁷ În acea zi au căzut în luptă preoți doritori de fapte de vitejie pentru că au ieșit la luptă în mod necugetat.

⁶⁸ Apoi Iuda s-a îndreptat spre Azot, ținut al străinilor. Le-a dărâmat altarele, a ars statuile zeilor lor, a luat prăzi din cetăți și s-a întors în ținutul lui Iuda.

6.

Sfârșitul lui Antioh Epifanul

¹ Regele Antioh străbătea regiunile de sus și a auzit că există în Persia o cetate [numită] Elimais, renumită pentru bogăția de argint și aur,

² și că templul din ea este foarte bogat, că sunt acolo armuri de aur, platoșe și arme pe care le lăsase acolo Alexandru, [fiul] lui Filip, regele macedonean, care a domnit primul peste greci.

³ A venit și a căutat să cucerească cetatea și să o jefuiască, dar nu a putut, pentru că lucrul acesta fusese făcut cunoscut celor din cetate.

⁴ Ei s-au ridicat împotriva lui la luptă, iar el a fugit și a plecat de acolo cu mare tristețe ca să se întoarcă la Babilon.

- ⁵ Când a ajuns în Persia, cineva i-a adus la cunoștință că fuseseră zdrobite trupele care merseseră în ținutul lui Iuda.
- ⁶ Lysias, care pornise cu o armată puternică, a fost făcut de rușine printre primii în fața lor și că ei s-au întărit cu arme, cu armată și cu prăzi multe pe care le-au luat de la trupele pe care le-au înfrânt;
- ⁷ că au distrus lucrul abominabil pe care el îl construise pe altarul din Ierusalim și că au înconjurat sanctuarul și cetatea Baitsur cu ziduri înalte ca mai înainte.
- ⁸ Când regele a auzit aceste lucruri, a încremenit și s-a cutremurat, a căzut la pat și s-a îmbolnăvit de supărare, pentru că nu s-a întâmplat după cum gândise.
- ⁹ A zăcut acolo mai multe zile, deoarece îl cuprindea tristețe mare și se gândea că va muri.
- ¹⁰ I-a chemat pe toți prietenii săi și le-a spus: „Somnul s-a îndepărtat de ochii mei și neliniștea mi-a cuprins inima.
- ¹¹ Și mi-am zis în inimă: «La ce suferință am ajuns și în ce mare furtună mă aflu acum, eu care eram fericit și iubit în puterea mea!».
- ¹² Acum îmi amintesc de relele pe care le-am făcut în Ierusalim luând toate obiectele de argint și de aur care erau în el și trimițând să fie nimiciți locuitorii lui Iuda fără motiv.
- ¹³ Recunosc că din cauza acestor lucruri m-au ajuns aceste rele. Iată, mor cu mare tristețe într-o țară străină!”.

Antioh al V-lea

- ¹⁴ Apoi l-a chemat pe Filip, unul dintre prietenii săi, și l-a stabilit peste tot regatul său.
- ¹⁵ I-a dat coroana, haina și inelul său ca să le ducă lui Antioh, fiul său, și să se îngrijească de el ca să ajungă rege.
- ¹⁶ Regele Antioh a murit acolo în anul o sută patruzeci și nouă.
- ¹⁷ Lysias a aflat că a murit regele și l-a stabilit rege pe Antioh, fiul lui, de care se îngrijise din copilărie. Și i-a pus numele de Eupator.

Asedierea fortăreței din Ierusalim de către Iuda Macabeul

- ¹⁸ Dar cei din fortăreață țineau închis Israelul împrejurul templului; ei căutau să le facă rău în toate, sprijinind neamurile.
- ¹⁹ Iuda se gândea să-i nimicească și a convocat tot poporul ca să-i asedieze.
- ²⁰ S-au adunat împreună, i-au asediat în anul o sută cincizeci și a făcut catapulte și mașini [de] război.
- ²¹ Au ieșit dintre ei, din încercuire, și s-au alipit de ei câțiva dintre cei nelegiuiți din Israel.
- ²² Au mers la rege și i-au zis: „Până când nu vei face dreptate și nu-i vei răzbuna pe frații noștri?
- ²³ Noi de bună voie l-am slujit pe tatăl tău, am umblat după cuvintele lui și am împlinit prescrierile lui.
- ²⁴ Pentru aceasta, fiii poporului nostru au asediat [fortăreața] și s-au înstrăinat de noi. Mai mult, pe câți îi găseau dintre noi, îi ucideau și ne răpeau moștenirile.
- ²⁵ Și nu numai împotriva noastră și-au întins mâinile, ci și împotriva tuturor ținuturilor lor.
- ²⁶ Iată, astăzi și-au fixat tabăra în fața fortăreței, în Ierusalim, ca s-o cucerească. Au întărit templul și [cetatea] Baitsur.
- ²⁷ Dacă nu vei coborî repede înaintea lor, vor face lucruri mai mari decât acestea și nu-i vei mai putea opri”.

Bătălia de la Bet-Zaharia

- ²⁸ Regele s-a mâniat când a auzit și i-a adunat pe toți prietenii săi, căpetenii ale armatei și ale cavaleriei.

- ²⁹ Au venit la el armate mercenare din celelalte regate și din insulele mării.
- ³⁰ Numărul armatelor sale era de o sută de mii de pedestrași, douăzeci de mii de călăreți și treizeci și doi de elefanți dresați pentru luptă.
- ³¹ Au venit prin Idumeea, și-au fixat tabăra la Baitsur, au luptat multe zile și și-au făcut mașini [de război]. Dar [iudeii] au ieșit, au dat foc [mașinilor] și au luptat bărbătește.
- ³² Iuda a plecat din fortăreață și și-a fixat tabăra la Baitzaharia, în fața taberei regelui.
- ³³ Regele s-a sculat în zori, și-a dus tabăra cu avânt pe drumul spre Baitzaharia, și-a desfășurat armatele pentru bătălie și a sunat din trâmbițe.
- ³⁴ Elefanților le-a arătat sânge de struguri și de mure ca să-i incite la luptă.
- ³⁵ Au împărțit animalele printre falange și au pus pe lângă fiecare elefant o mie de oameni îmbrăcați în platoșe de zale, cu coifuri de bronz pe cap, și cinci sute de călăreți aleși, rânduiți pentru fiecare animal.
- ³⁶ Ei [mergeau] în același timp înaintea animalului și unde mergea el, acolo se duceau și ei și nu se îndepărtau de el.
- ³⁷ Pe fiecare animal erau turnuri de lemn pentru apărare legate cu chingi. În fiecare erau patru războinici, care se luptau din ele, și conducătorul [elefantului].
- ³⁸ Restul cavaleriei l-a pus de o parte și de alta la cele două aripi ale liniei de bătaie ca să înfricoșeze și să apere falangele.
- ³⁹ Când a răsărit soarele peste scuturile de aur și de bronz, a strălucit muntele din cauza lor și au luminat ca niște torțe de foc.
- ⁴⁰ O parte a trupei regelui a stat pe înălțimea munților, iar alta la poale. Înaintau în siguranță și ordonat.
- ⁴¹ Se cutremurau toți cei care auzeau zgomotul lor, mersul mulțimii și zăngănitul armelor, căci era o armată foarte mare și puternică.
- ⁴² Iuda și trupa lui s-a apropiat de linia de bătaie și au căzut din trupa regelui șase sute de bărbați.
- ⁴³ Eleazar, cel [numit] Auaran, a văzut unul dintre animale îmbrăcat cu o armură regească și mai mare decât toate celelalte animale și și-a închipuit că pe el se află regele.
- ⁴⁴ S-a dat pe sine ca să-și salveze poporul și să-și dobândească un nume veșnic.
- ⁴⁵ A alergat la el cu curaj, prin mijlocul falangei, a ucis în dreapta și în stânga, iar [dușmanii] s-au despărțit din [fața] lui într-o parte și într-alta.
- ⁴⁶ A intrat sub elefant, l-a străpuns și l-a ucis; [elefantul] a căzut la pământ peste [Eleazar] care a murit acolo.
- ⁴⁷ [Iudeii], văzând puterea regească și avântul armatelor, s-au retras dinaintea lor.

Ocuparea cetății Bet-Țur și asediarea muntelui Sion

- ⁴⁸ Cei din tabăra regelui au urcat să le iasă înainte spre Ierusalim, iar regele și-a fixat tabăra împotriva Iudeii și a muntelui Sion.
- ⁴⁹ Au făcut pace cu cei din Baitsur. Ei au ieșit din cetate pentru că nu mai aveau hrană ca să rămână închiși acolo întrucât pământul era în [an] sabatic.
- ⁵⁰ Regele a cucerit [cetatea] Baitsur și a pus acolo o garnizoană ca să o păzească.
- ⁵¹ A asediat sanctuarul timp de multe zile și a pus acolo catapulte, mașini [de război], aruncătoare de flăcări și de pietre, scorpioni ca să arunce săgeți și proiectile.
- ⁵² Au făcut și ei mașini în fața mașinilor lor și au luptat multe zile.
- ⁵³ Însă nu mai era hrană în depozite, pentru că era anul al șaptelea și cei care se salvaseră dintre păgâni în Iudeea au consumat restul proviziilor.
- ⁵⁴ Au lăsat în sanctuar puțini oameni, pentru că i-a răpus foamea și s-au împrăștiat fiecare la locul său.

Libertatea religioasă

⁵⁵ Lysias a auzit că Filip, cel pe care regele Antioh, fiind încă în viață, a stabilit ca el să aibă grijă de fiul său Antioh ca să devină rege,

⁵⁶ că s-a întors din Persia și Media și că armatele care au mers cu regele erau cu el și că el caută să pună stăpânire pe situație,

⁵⁷ s-a pregătit și s-a grăbit să plece. Le-a zis regelui, conducătorilor armatei și oamenilor: „Noi ne sfârșim pe zi ce trece, hrana noastră este puțină, locul pe care îl asediem este întărit și [problemele] domniei sunt asupra noastră.

⁵⁸ Acum, să le dăm acestor oameni mâna dreaptă și să facem pace cu ei și toate neamurile lor!

⁵⁹ Să le permitem să umble după obiceiurile lor ca mai înainte, pentru că din cauza obiceiurilor lor pe care noi le-am interzis, ei s-au mâniat și au făcut toate acestea!”.

⁶⁰ Acest cuvânt a fost plăcut regelui și căpeteniilor. Au trimis la ei să facă pace, iar ei au acceptat.

⁶¹ Regele și căpeteniile au jurat pentru acestea, iar ei au ieșit din fortăreață.

⁶² Regele a ajuns pe muntele Sion și a văzut fortăreața locului. Și-a încălcat jurământul pe care-l făcuse și a poruncit să fie dărâmat zidul de jur împrejur.

⁶³ Apoi a plecat în grabă și s-a întors la Antiohia unde l-a găsit pe Filip domnind în cetate. S-a luptat cu el și a cucerit cetatea cu forța.

7.

Demetrios I devine rege

¹ În anul o sută cincizeci și unu, Demetrios, [fiul] lui Seleucus, a fugit din Roma și a urcat cu puțini oameni într-o cetate de coastă și a devenit rege acolo.

² Când a intrat în casa regească a părinților să, armatele i-au prins pe Antioh și pe Lysias pentru a-i aduce la el.

³ Când a aflat de situație, a zis: „Nu-mi arătați fețele lor!”.

⁴ Ei i-au ucis, iar Demetrios s-a așezat pe tronul domniei sale.

⁵ Au venit la el oameni nelegiuți și fără credință din Israel. Alchimos, care dorea să devină preot, era conducătorul lor.

⁶ Au acuzat poporul înaintea regelui, zicând: „Iuda și frații lui i-au nimicit pe toți prietenii tăi, iar pe noi ne-a alungat din țara noastră.

⁷ Acum, trimite oameni în care te încrezi ca să meargă și să vadă toată distrugerea pe care ne-a făcut-o nouă și țării regelui și pedepsește-i pe ei și pe toți cei care îi ajută!

Misiunea lui Bahides și Alchimos în Iudeea

⁸ Regele l-a chemat pe Bahides, unul dintre prietenii regelui care guverna dincolo de Râu, era mare în regat și credincios regelui.

⁹ L-a trimis pe el și pe Alchimos, nelegiuitul pe care-l făcuse preot, și i-a poruncit să facă răzbunare împotriva fiilor lui Israel.

¹⁰ A plecat și a mers cu o armată numeroasă în ținutul lui Iuda. A trimis mesageri la Iuda și la frații lui cu false cuvinte de pace.

¹¹ Însă ei nu au dat atenție cuvintelor lor, pentru că au văzut că veniseră cu armată numeroasă.

¹² Totuși, un grup de scribi s-au adunat la Alchimos și Bahides pentru a cere ceea ce este drept.

- ¹³ Primii au fost asideii, dintre fiii lui Israel, care le-au cerut pace.
- ¹⁴ Ei au zis: „A venit un preot din descendența lui Aaron cu armate și nu ne va face nedreptate”.
- ¹⁵ [Bahides] le-a spus cuvinte de pace și le-a jurat: „Nu vă voi face rău nici vouă, nici prietenilor voștri!”.
- ¹⁶ Ei i-au crezut, dar el a capturat dintre ei șazeci de bărbați și i-a ucis într-o singură zi, după cuvântul pe care l-a scris:
- ¹⁷ „Trupurile celor drekți ai tăi și sângele lor
l-au vărsat în jurul Ierusalimului
și nu era nimeni care să-i îngroape”.
- ¹⁸ Atunci a căzut asupra întregului popor teamă și groază și spuneau: „Nu este adevăr în ei și judecată! Căci și-au încălcat ceea ce au stabilit și jurământul pe care l-au făcut”.
- ¹⁹ Bahides a plecat de la Ierusalim și și-a fixat tabăra la Baitzait. A trimis și i-a capturat pe mulți dintre cei care trecuseră la el, i-a ucis pe unii din popor și [i-a aruncat] în fântâna cea mare.
- ²⁰ I-a încredințat regiunea lui Alchimos și i-a lăsat o armată ca să-l ajute, iar Bahides a plecat la rege.
- ²¹ Alchimos s-a bătut pentru [funcția de] mare preot.
- ²² S-au adunat la el toți cei care tulburau poporul lor, au luat în stăpânire ținutul lui Iuda și au făcut un mare măcel în Israel.
- ²³ Iuda a văzut toate relele pe care le-a făcut Alchimos și cei care erau cu el împotriva fiilor lui Israel: erau mai multe decât ale neamurilor.
- ²⁴ A ieșit în toate ținuturile Iudeii, de jur împrejur, a făcut răzbunare împotriva bărbaților care dezertaseră și i-a împiedicat să mai străbată regiunea.

Nicanor în Iudeea

- ²⁵ Când Alchimos a văzut că Iuda și cei care erau cu el s-au întărit și a înțeles că nu poate să le stea împotrivă, s-a întors la rege și i-a acuzat pe ei de nelegiuiri.
- ²⁶ Regele l-a trimis pe Nicanor, una dintre căpeteniile sale de încredere și care îl ura și îl disprețuia pe Israel, și i-a poruncit să nimicească poporul.
- ²⁷ Nicanor a venit la Ierusalim cu o armată numeroasă și a trimis la Iuda și la frații lui cuvinte false de pace, zicând:
- ²⁸ „Să nu fie război între mine și voi! Voi veni la voi cu puțini oameni ca să vă văd fețele în pace”.
- ²⁹ A venit la Iuda și s-au salutat pașnic. Însă luptătorii erau pregătiți să-l răpească pe Iuda.
- ³⁰ Iuda a înțeles că venea cu înșelăciune împotriva lui, i-a fost teamă și nu a vrut să-i vadă fața.
- ³¹ Nicanor și-a dat seama că planul i-a fost descoperit și a ieșit în întâmpinarea lui Iuda ca să lupte la Cafarsalama.
- ³² Au căzut dintre cei care erau cu Nicanor cam cinci sute de bărbați, iar [ceilalți] au fugit spre cetatea lui David.

Amenințări împotriva templului

- ³³ După aceste lucruri, Nicanor a urcat pe muntele Sion. Unii dintre preoți și dintre bătrânii poporului au ieșit din sanctuar ca să îl salute pașnic și să îi arate arderile de tot care erau aduse pentru rege.
- ³⁴ Dar el și-a bătut joc de ei, i-a luat în răs, i-a batjocorit și le-a vorbit cu aroganță.
- ³⁵ Apoi a jurat cu mânie: „Dacă nu îi predați pe Iuda și tabăra lui în mâinile mele de data aceasta, când mă voi întoarce cu pace voi da foc acestei case”. Și a ieșit plin de mânie.
- ³⁶ Preoții au intrat, au stat în fața altarului și a templului, au plâns și au spus:
- ³⁷ „Tu, [Doamne], ai ales această casă pentru ca să fie invocat numele tău asupra ei și să fie casă de rugăciune și de cerere

pentru poporul tău.

³⁸ Fă război împotriva acestui om și împotriva taberei lui ca să cadă de sabie! Amintește-ți de injuriile lor și nu-i lăsa să dăinuiască!”.

Ziua lui Nicanor la Adasa

³⁹ Nicanor a ieșit din Ierusalim și și-a fixat tabăra la Baitoron. Dar i-a ieșit în întâmpinare o armată siriană.

⁴⁰ Iuda și-a fixat tabăra la Adasa cu trei mii de bărbați. Apoi Iuda s-a rugat și a zis:

⁴¹ „Cei care erau ai regelui, când au rostit blasfemii, a ieșit îngerul tău și a lovit între ei o sută optzeci și cinci de mii.

⁴² La fel, zdrobește tabăra aceasta în fața noastră astăzi ca să afle ceilalți că [Nicanor] a vorbit rău împotriva sanctuarului tău și judecă-l după răutatea lui!”.

⁴³ Trupele s-au ciocnit în luptă în [ziua] a treisprezecea a [lunii] Adar. Tabăra lui Nicanor a fost zdrobită, iar el a căzut primul în luptă.

⁴⁴ Când tabăra lui a văzut că Nicanor căzuse, aruncându-și armele, au fugit.

⁴⁵ I-au urmărit cale de o zi de la Adasa până la intrarea în Gazera și au sunat în urma lor din trâmbițe ca semn.

⁴⁶ Au ieșit din toate satele Iudeii de jur împrejur și i-au înconjurat. [Dușmanii] s-au întors unii împotriva altora, au căzut de sabie toți și nu a mai rămas nimeni dintre ei.

⁴⁷ Le-au luat hainele și prada. I-au tăiat lui Nicanor capul și mâna dreaptă pe care o întinsese cu aroganță, le-au dus și le-au atârnat la Ierusalim.

⁴⁸ Poporul s-a bucurat foarte mult și a petrecut toată ziua aceea cu veselie mare.

⁴⁹ Au stabilit să sărbătorească ziua aceea, a treisprezecea a lui Adar, în fiecare an.

⁵⁰ Ținutul lui Iuda a avut liniște câteva zile.

8.

Elogiul romanilor

¹ Iuda a auzit de renumele romanilor, că sunt foarte puternici și binevoitori față de cei care li se alătură, că stabilesc prietenie cu cei care vin la ei și că sunt foarte puternici.

² I s-a povestit despre războaiele lor și despre faptele de vitejie pe care le-au făcut în Galația, că i-au luat în stăpânire și i-au supus la tribut;

³ despre câte au făcut în ținuturile Spaniei, unde au luat în stăpânire minele de argint și de aur care erau acolo.

⁴ Au luat în stăpânire locul în întregime prin priceperea și fermitatea lor, chiar dacă locul era la foarte mare distanță de ei. [Tot așa] le-au făcut și regilor care veneau împotriva lor de la marginile pământului până când i-au înfrânt și au făcut un mare măcel. Iar ceilalți le-au plătit tribut în fiecare an.

⁵ [L-a învins] pe Filip și pe Perseu, regele celor din Chitim, și pe cei care s-au revoltat împotriva lor i-au înfrânt în război și i-au luat în stăpânire.

⁶ Și Antioh, regele cel mare al Asiei, care a mers împotriva lor la război cu o sută douăzeci de elefanți, cu cai, care și cu o armată foarte numeroasă, a fost înfrânt de către ei.

⁷ Pe el l-au luat de viu și au stabilit ca el și cei care vor domni după el să le dea un tribut mare și să le dea ostatici și teritorii.

⁸ Teritoriul Indiei, Mediei și Lidiei, dintre cele mai frumoase ținuturi ale lui, le-au luat și i le-au dat regelui Eumenes.

⁹ Cei din Elada au plănuit să vină și să-i nimicească.

¹⁰ Dar lucrul le-a fost făcut cunoscut și au trimis împotriva lor un singur conducător. Au luptat împotriva lor și au căzut dintre

ei mulți răniți. Au fost luați în captivitate femeile și copiii lor. Pe ei i-au jefuit și au pus stăpânire pe pământul lor. Le-au distrus fortărețele și i-au făcut sclavi până în ziua de aceasta.

¹¹ Celelalte regate și insule care s-au ridicat împotriva lor, le-au distrus și le-au supus. Însă cu cei care le sunt prieteni și se încred în ei, au păstrat prietenie.

¹² Au supus regi de aproape și de departe și câți auzeau de numele lor, se temeau de ei.

¹³ Pe cei pe care voiau să îi ajute să domnească, domneau; iar pe cei care voiau, îi îndepărtau. Și s-au ridicat foarte mult.

¹⁴ În toate acestea, nimeni nu și-a pus coroană, nimeni nu s-a încins cu purpură ca să se mândrească cu ea.

¹⁵ Și-au făcut un senat – trei sute douăzeci de senatori – ca să se sfătuiască în fiecare zi în toate cele referitoare la mulțime și la bunul lor mers.

¹⁶ Încredințează unui singur om să fie conducătorul lor în fiecare an și să stăpânească peste toată țara lor. Toți ascultau de unul singur și nu era invidie și gelozie între ei.

Alianța iudeilor cu romanii

¹⁷ Iuda i-a ales pe Eupolemos, fiul lui Ioan, al lui Acos, și pe Iason, fiul lui Eleazar, și i-a trimis la Roma să stabilească prietenie și alianță

¹⁸ ca să înlăture jugul de la ei, deoarece vedea că domnia grecilor îl ducea pe Israel la sclavie.

¹⁹ Ei au mers la Roma, iar călătoria a fost foarte lungă. Au intrat în senat, au luat cuvântul și au zis:

²⁰ „Iuda Macabeul, frații lui și toată mulțimea iudeilor ne-au trimis la voi ca să stabilim cu voi alianță și pace și să fim înscrși între aliații și prietenii voștri”.

²¹ Și cuvântul a fost plăcut înaintea lor.

²² Aceasta este copia scrisorii pe care au gravat-o pe table de bronz și le-au trimis la Ierusalim ca să fie acolo la ei amintire de pace și alianță:

²³ „Să le fie bine romanilor și neamului iudeilor, pe mare și pe pământ uscat, iar sabia și dușmanii să se îndepărteze de ei!

²⁴ Dacă va izbucni un război împotriva Romei mai întâi, sau împotriva oricăruia dintre aliații lor în toată stăpânirea lor,

²⁵ neamul iudeilor se va alia lor cu inimă deplină, așa cum le-o va cere momentul.

²⁶ Dușmanilor să nu le dea și să nu-i ajute cu grâu, arme, argint și nave, după cum va fi hotărât Roma, și să-și țină obligațiile fără să primească nimic în schimb.

²⁷ Tot la fel, dacă va izbucni un război mai întâi împotriva neamului iudeilor, romanii se vor alia din suflet, după cum le-o va cere momentul.

²⁸ Dușmanilor nu li se va da grâu, arme, argint și nave, după cum va fi hotărât Roma, și ei vor ține obligațiile acestea fără înșelăciune.

²⁹ Prin aceste cuvinte romanii au stabilit [pactul] cu poporul iudeilor.

³⁰ Dacă după aceste cuvinte, unii sau alții vor voi să adauge sau să scoată, vor face după alegerea lor, și orice vor adăuga sau vor scoate să fie obligatoriu!”.

³¹ Cât despre relele pe care regele Demetrios le-a săvârșit față de ei, noi i-am scris, zicând: „De ce ai îngreunat jugul tău asupra prietenilor și aliaților noștri iudei?”

³² Dacă se vor mai plânge împotriva ta, le vom face noi dreptate și vom lupta cu tine pe mare și pe uscat”.

9.

A doua expediție a lui Bahides și moartea lui Iuda

- ¹ Demetrios a auzit că Nicanor și armata lui căzuse în luptă, i-a trimis din nou, a doua oară, pe Bahides și pe Alchimos în ținutul lui Iuda și aripa dreaptă [a armatei] era cu ei.
- ² Au mers pe drumul spre Galgala și și-au fixat tabăra la Maisalot în [ținutul] Arbela. Au capturat-o și au ucis multe persoane.
- ³ În anul o sută cincizeci și doi și-au fixat tabăra împotriva Ierusalimului.
- ⁴ Apoi au plecat și au mers spre Bereea cu douăzeci de mii de bărbați și cu două mii de călăreți.
- ⁵ Iuda avea tabăra fixată la Elasa și avea cu el trei mii de bărbați aleși.
- ⁶ A văzut mulțimea armatei – căci erau mulți – și s-au temut foarte mult. Mulți s-au strecurat afară din tabără și nu au mai rămas dintre ei decât opt sute de bărbați.
- ⁷ Iuda a văzut că tabăra i s-a destrămat și că războiul amenința; i s-a frânt inima pentru că nu mai avea timp să-i adune.
- ⁸ Slăbit fiind, le-a spus celor care rămăseseră: „Să ne ridicăm și să mergem împotriva adversarilor, dacă ne vom mai putea lupta cu ei!”.
- ⁹ Ei voiau să-l întoarcă spunând: „Nu vom putea decât să ne salvăm sufletele acum. Ne vom întoarce noi și frații noștri și vom lupta împotriva lor. Acum suntem prea puțini”.
- ¹⁰ Dar Iuda a zis: „Nicidecum să facem așa ceva, să fugim de ei! Iar dacă a sosit momentul, să murim cu bărbăție pentru frații noștri și să nu lăsăm motiv împotriva onoarei noastre!”.
- ¹¹ Armata [dușmanilor] a plecat din tabără și a stat împotriva lor. Cavaleria s-a împărțit în două părți; prăștierii și arcașii mergeau în fruntea armatei, iar Bahides și cei mai viteji erau în aripa dreaptă.
- ¹² Falanga s-a apropiat de cele două părți și au sunat din trâmbițe. Atunci au sunat și cei din jurul lui Iuda din trâmbițe.
- ¹³ Pământul s-a cutremurat de zgomotul trupelor și bătălia a ținut de dimineața până seara.
- ¹⁴ Iuda a văzut că Bahides și partea cea mai tare a armatei se afla la dreapta și i-a adunat pe toți cei mai curajoși.
- ¹⁵ Partea dreaptă a fost zdrobită de ei și i-au urmărit până la muntele din Azot.
- ¹⁶ Cei care erau în aripa stângă au văzut că aripa dreaptă a fost zdrobită, s-au întors pe urmele lui Iuda și a celor care erau cu el [și i-au lovit] din spate.
- ¹⁷ Lupta s-a îndârjit și au căzut mulți răniți și dintre unii, și dintre alții.
- ¹⁸ Iuda a căzut și ceilalți au fugit.

Înmormântarea lui Iuda Macabeul

- ¹⁹ Ionatan și Simon l-au ridicat pe Iuda, fratele lor, și l-au îngropat în mormântul părinților lui la Modiin.
- ²⁰ L-au plâns și l-a jeli întreg Israelul cu jale mare; l-au plâns, zicând:
- ²¹ „Cum a căzut cel puternic care îl elibera pe Israel!”.
- ²² Celelalte fapte ale lui Iuda, războaiele lui, faptele lui de vitejie și măreția lui, nu au fost scrise pentru că erau foarte multe.

IONATAN, CONDUCĂTOR AL IUDEILOR ȘI MARE PREOT (160 - 143 î.C.)

Ionatan, capul rezistenței

- ²³ După moartea lui Iuda, au ieșit la lumină nelegiuirile în toate teritoriile lui Israel și s-au ridicat toți cei care făceau nedreptate.
- ²⁴ În acele zile, a fost o foamete foarte mare și țara s-a dat de partea lor.

- 25 Bahides a ales oameni fără credință și i-a pus stăpâni peste țară.
- 26 Îi căutau și îi hăituiau pe prietenii lui Iuda, îi aduceau la Bahides care îi pedepsea și își bătea joc de ei.
- 27 A fost o mare strâmtorare în Israel cum nu mai fusese din zilele în care nu li se mai arătase vreun profet.
- 28 Atunci s-au adunat toți prietenii lui Iuda și i-au zis lui Ionatan:
- 29 „De când fratele tău Iuda a murit, nu este un om asemenea lui care să iasă și să intre împotriva dușmanilor, a lui Bahides și a celor care urăsc neamul nostru.
- 30 Acum, noi te alegem astăzi pe tine ca să ne fii în locul lui căpetenie și conducător și ca să porți lupta noastră.
- 31 Ionatan a acceptat în ziua aceea comanda și s-a ridicat în locul lui Iuda, fratele său.

Episoade sângeroase lângă Madaba

- 32 Bahides a aflat și căuta să-l omoare.
- 33 Ionatan, Simon, fratele lui și toți cei care erau cu el, au aflat și au fugit spre pustiul Tecoa și și-a fixat tabăra lângă apa lacului Asfar.
- 34 Bahides a aflat în zi de sabbat și a mers el și toată armata lui dincolo de Iordan.
- 35 [Ionatan] l-a trimis pe fratele său [Ioan], conducătorul mulțimii, să le ceară nabateilor, prietenii săi, să primească bagajele lor multe.
- 36 Fiii lui Iambri, cei din Madaba, au ieșit și l-au capturat pe Ioan și tot ceea ce avea el și l-au luat cu ei.
- 37 După aceste lucruri, i-au dat de știre lui Ionatan și lui Simon, fratele lui, că fiii lui Iambri fac nuntă mare și că aduc mireasa din Nadabat, fiica unuia dintre cei mai mari din Canaan, cu alai mare.
- 38 Și-au amintit de sângele lui Ioan, fratele lor, au mers și s-au ascuns într-o peșteră din munte.
- 39 Și-au ridicat ochii și au văzut o larmă și un alai mare: mirele ieșea cu prietenii lui și cu frații lui în întâmpinarea lor cu timpane, cu muzicieni și cu un cortegiu numeros.
- 40 S-au năpustit asupra lor din ascunzătoare și i-au ucis. Au căzut mulți răniți, iar ceilalți au fugit spre munte. Și au luat multă pradă de la ei.
- 41 Nunta s-a schimbat în jale și sunetul muzicienilor în bocet.
- 42 Au făcut răzbunarea sângelui pentru fratele lor și s-au întors la mlaștinile Iordanului.

Trecerea Iordanului

- 43 Bahides a auzit și a venit în zi de sâmbătă până la malurile Iordanului cu armată numeroasă.
- 44 Ionatan le-a zis celor care erau cu el: „Să ne ridicăm și să luptăm pentru sufletele noastre, căci ziua de azi nu e ca cea de ieri și de alaltăieri!
- 45 Iată, războiul este în fața și în spatele nostru, apa Iordanului, mlaștina și desişul de o parte și de alta, așa că nu este niciun loc de scăpare!
- 46 Acum strigați către cer ca să fiți salvați din mâna dușmanilor noștri!”.
- 47 Lupta a început; Ionatan și-a întins mâna ca să-l lovească pe Bahides, dar acesta s-a tras înapoi de la el.
- 48 Ionatan și cei care erau cu el s-au aruncat în Iordan și au trecut de cealaltă parte. Iar [dușmanii] nu au trecut Iordanul după ei.
- 49 În ziua aceea, au căzut dintre ai lui Bahides cam o mie de bărbați.

Fortificațiile lui Bahides. Moartea lui Alchimos

⁵⁰ [Bahides] s-a întors la Ierusalim și a construit cetăți puternice în Iudeea: fortăreața din Ierihon, [cetățile] Emaus, Baitoron, Baitel, Tamnata, Faraton și Tefon, cu ziduri înalte, cu porți și zăvoare.

⁵¹ A pus garnizoane în el ca să-l hărțuiască pe Israel.

⁵² A întărit cetatea Baitsur, Gazara și fortăreața [din Ierusalim], a pus în ele armată și a depozitat provizii.

⁵³ I-a luat pe fiii conducătorilor țării ca ostatici și i-a pus în fortăreața din Ierusalim sub pază.

⁵⁴ În anul o sută cincizeci și trei, în luna a doua, Alchimos a hotărât să distrugă zidul curții interioare a sanctuarului și să dărâme lucrările profeților. Și s-a început dărâmarea.

⁵⁵ În acel timp, Alchimos a fost lovit, iar lucrările lui au fost întrerupte; gura i s-a încheștat și nu a mai putut să vorbească niciun cuvânt și nici să dea porunci cu privire la casa lui.

⁵⁶ Alchimos a murit în acel timp după chinuri cumplite.

⁵⁷ Bahides a văzut că a murit Alchimos, s-a întors la rege și țara lui Iuda a avut liniște timp de doi ani.

Asediul de la Bet-Basi

⁵⁸ Toți nelegiuiții s-au sfătuit și au spus: „Iată, Ionatan și cei care sunt cu el locuiesc liniștiți și încrezători! Să-l chemăm acum pe Bahides și el îi va captura pe toți într-o singură noapte!”.

⁵⁹ Și au mers să se sfătuiască cu el.

⁶⁰ Atunci [Bahides] a plecat cu armate numeroase. A trimis pe ascuns scrisori tuturor aliaților săi care erau în Iudeea ca să-i captureze pe Ionatan și pe cei care erau cu el. Însă nu au reușit, pentru că planul lor s-a aflat.

⁶¹ Au capturat cam cincizeci dintre oamenii din țară, dintre capii răutăților, și i-au ucis.

⁶² Ionatan, Simon și cei care erau cu el au plecat spre Baitbasi, care este în pustiu, au reconstruit dărâmăturile ei și au întărit-o.

⁶³ Bahides a aflat, a adunat toată mulțimea lui și le-a dat de știre celor din Iudeea.

⁶⁴ A venit, și-a fixat tabăra împotriva [cetății] Baitbasi și a luptat împotriva ei multe zile. A făcut și mașini [de luptă].

⁶⁵ Ionatan l-a lăsat pe Simon, fratele său, în cetate, iar el a ieșit în țară mergând cu un număr [mic de oameni].

⁶⁶ L-a bătut pe Odomera, pe frații lui și pe fiii lui Fasiron în corturile lor. Au început să se bată mărindu-și forțele.

⁶⁷ Simon și cei care erau cu el au ieșit din cetate și au dat foc mașinilor [de război].

⁶⁸ Au luptat împotriva lui Bahides și el a fost înfrânt de ei. L-au strâmtorat foarte mult, întrucât planul și atacul lui au fost zădărnice.

⁶⁹ Fiind foarte mâniat pe oamenii nelegiuiți care îl sfătuiseră să vină în țară, i-a omorât pe mulți dintre ei și s-a hotărât să plece în țara lui.

⁷⁰ Ionatan a aflat și a trimis la el mesageri ca să încheie cu el pace și să-i dea înapoi pe cei captivi.

⁷¹ [Bahides] a acceptat și a făcut după cuvintele lui [Ionatan]. I-a jurat că nu va mai căuta să-i facă rău în toate zilele vieții lui.

⁷² I-a dat înapoi pe cei captivi pe care îi capturase mai înainte din țara lui Iuda. S-a întors și a plecat în țara lui și nu a mai venit în ținuturile lor.

⁷³ Spada s-a odihnit în Israel. Ionatan a locuit în Mahmas; a început să judece poporul și i-a nimicit pe cei nelegiuiți din Israel.

10.

Alexandru Balas îl numește pe Ionatan mare preot

- ¹ În anul o sută șaiszeci, Alexandru Epifanul, [fiul] lui Antioh, a mers și a cucerit [cetatea] Ptolemais; a fost primit acolo și a devenit rege.
- ² Regele Demetrios a auzit, a adunat o armată foarte numeroasă și a ieșit la luptă în întâmpinarea lui.
- ³ Demetrios a trimis scrisori la Ionatan cu cuvinte de pace ca să-l măgulească.
- ⁴ Pentru că spunea: „Să încheiem repede pace cu ei înainte ca să o încheie Alexandru împotriva noastră!
- ⁵ Căci își va aminti de toate relele pe care le-am făcut împotriva lui, a fraților lui și a neamului său”.
- ⁶ I-a dat lui [Ionatan] puterea de a aduna armate, de a pregăti arme și de a fi aliatul său. Și a spus să i se dea înapoi ostatici din Acra.
- ⁷ Ionatan a venit la Ierusalim și a citit scrisorile în auzul întregului popor și a tuturor celor din fortăreață.
- ⁸ Ei s-au înspăimântat foarte mult când au auzit că regele i-a dat putere să adune armată.
- ⁹ Cei din fortăreață i-au dat înapoi lui Ionatan ostatici, iar el i-a încredințat părinților lor.
- ¹⁰ Ionatan s-a stabilit la Ierusalim și a început să reconstruiască și să restaureze cetatea.
- ¹¹ Le-a zis celor care făceau lucrările să întărească zidurile și muntele Sion de jur împrejur cu pietre cadrate ca să fie fortăreață. Și ei au făcut întocmai.
- ¹² Străinii care erau în fortărețele pe care le construiseră Bahides au fugit.
- ¹³ Fiecare a abandonat locul lui și a mers în țara proprie.
- ¹⁴ Doar în Baitsur au fost lăsați câțiva dintre cei care părăsiseră legea și obiceiurile, pentru că era loc de refugiu.
- ¹⁵ Regele Alexandru a auzit de promisiunile pe care i le făcuse Demetrios lui Ionatan și i s-au povestit războaiele și faptele de vitejie pe care le făcuse el și frații lui și loviturile pe care le înduraseră.
- ¹⁶ Și a spus: „Oare vom mai găsi noi un bărbat ca acesta? Să-l facem acum prietenul și aliatul nostru!”.
- ¹⁷ A scris scrisori și i le-a trimis zicând aceste cuvinte:
- ¹⁸ „Regele Alexandru, fratelui Ionatan salutare!
- ¹⁹ Am auzit că ești un bărbat foarte puternic și vrednic să fii prietenul nostru.
- ²⁰ Te stabilim astăzi mare preot al poporului tău și vei fi numit prietenul regelui” – i-a trimis purpură și coroană de aur – „îngrijește-te de cele ale noastre și păstrează prietenia noastră!”.
- ²¹ Ionatan a îmbrăcat veșmântul sacru în luna a șaptea a anului o sută șaiszeci în *Sărbătoarea Corturilor*. A adunat armată și a pregătit multe arme.

Scrisoarea lui Demetrios I către Ionatan

- ²² Demetrios a auzit aceste lucruri, s-a întristat și a zis:
- ²³ „De ce am făcut aceasta? Alexandru a luat-o înaintea noastră și a obținut prietenia iudeilor ca să-l susțină.
- ²⁴ Îi voi scrie și eu o scrisoare de încurajare și de cinstire și [îi voi da daruri] ca să-mi fie de ajutor.
- ²⁵ Și a trimis la ei [mesageri] cu aceste cuvinte: „Regele Demetrios, neamului iudeilor, salutare!
- ²⁶ Am auzit că ați respectat înțelegerile încheiate cu noi, că ne-ați rămas prieteni și că nu ați trecut de partea dușmanilor noștri și ne-am bucurat.
- ²⁷ Acum, rămâneți mai departe fideli față de noi și noi vă vom răsplăti cu binefaceri pentru ceea ce faceți pentru noi!
- ²⁸ Vă vom ierta de multe taxe și vă vom da daruri.
- ²⁹ Acum vă dezleg și vă iert pe voi și pe toții iudeii de tributuri, de taxa pentru sare și pentru coroane.

³⁰ Din ziua de azi vă scutesc de plata treimii din semănături, de cea a jumătății din roadele pomilor care mi se cuvin mie și niciodată nu le voi mai lua din ziua de azi și până în vecie de la țara lui Iuda și de la cele trei districte care i-au fost adăugate din Samaria și Galileea.

³¹ Ierusalimul să fie [cetate] sfântă și să i se ierte ei și teritoriilor zeciuiele și birurile.

³² Renunț și la puterea asupra fortăreței din Ierusalim și o dau marelui preot ca să așeze în ea oamenii pe care îi va alege el ca s-o păzească.

³³ Tuturor persoanelor iudeilor care au fost luate în captivitate din țara lui Iuda prin tot regatul meu, le dăruiesc libertatea în dar și toți să fie scutiți de dări și de taxele pe animale.

³⁴ Toate sărbătorile, [zilele] de sâmbătă și de lună nouă, zilele rânduite, trei zile înainte de sărbătoare și trei zile după sărbătoare, să fie toate zile de scutire de dări pentru toți iudeii care sunt în tot regatul meu!

³⁵ Nimeni nu va avea dreptul să le ceară plată și să supere pe vreunul dintre ei în orice lucru.

³⁶ Să fie înscrși dintre iudei în armatele regelui până la treizeci de mii de bărbați și să li se dea solda cum se dă tuturor celor din armatele regelui!

³⁷ Vor fi stabiliți dintre ei în fortărețele mari ale regelui și dintre aceștia, care sunt de încredere, vor fi puși [responsabili] peste treburile regatului. Cei care sunt peste ei și căpeteniile lor să fie aleși dintre ei și să se supună legilor proprii așa cum va hotărî regele în pământul lui Iuda!

³⁸ Cele trei districte care au fost adăugate din ținuturile Samariei să fie alipite la Iudeea ca să fie considerate ca aparținând unui singur [conducător] și să nu se supună altei autorități decât marelui preot!

³⁹ Dau în dar [cetatea] Ptolemais cu ceea ce stăpânește ea sanctuarului din Ierusalim pentru cheltuielile proprii sanctuarului.

⁴⁰ De la mine dau cincisprezece mii de sicli de argint din veniturile regelui [percepute] din locurile potrivite.

⁴¹ Tot restul care nu l-au dat funcționarii ca mai înainte, îl vor da de acum pentru lucrările casei.

⁴² Cei cinci mii de sicli de argint pe care îi luau din bunurile sanctuarului, după regula fiecărui an, să fie lăsați deoarece ei se cuvin preoților care slujesc!

⁴³ Cei care vor fugi în templul din Ierusalim și în toate teritoriile lui din cauza datoriilor către rege sau din alte motive, să fie lăsați liberi ei și tot ceea ce au în regatul meu!

⁴⁴ Pentru reconstruirea și restaurarea lucrurilor sanctuarului, cheltuiala să fie puse pe seama regelui!

⁴⁵ Pentru reconstruirea zidurilor Ierusalimului și a fortificațiilor de jur împrejur, cheltuiala să fie pusă pe seama regelui ca și cea pentru reconstruirea zidurilor din Iudeea!”.

Moartea lui Demetrios I

⁴⁶ Când Ionatan și poporul au auzit aceste cuvinte, nu au crezut în ele și nu le-au acceptat, pentru că își aminteau de relele mari pe care le făcuse [Demetrios] în Israel și că îi chinuse foarte mult.

⁴⁷ Le-a plăcut de Alexandru, pentru că el a fost cel dintâi care [le-a] trimis cuvinte de pace și au fost aliații lui în toate zilele.

⁴⁸ Alexandru și-a adunat armate mari și și-a fixat tabăra împotriva lui Demetrios.

⁴⁹ Cei doi regi s-au ciocnit în luptă; tabăra lui Demetrios a fugit, dar Alexandru i-a urmărit și a fost mai tare decât ei.

⁵⁰ Lupta s-a îndârjit foarte mult până la asfințitul soarelui și Demetrios a căzut în ziua aceea.

Alianța dintre Alexandru, Ptolemeu și Ionatan

⁵¹ Alexandru a trimis mesageri la Ptolemeu, regele Egiptului, cu aceste cuvinte:

⁵² „M-am întors la regatul meu și m-am așezat pe tronul părinților mei, am pus mâna pe putere, l-am înfrânt pe Demetrios și am luat în stăpânire țara noastră.

- ⁵³ Am purtat bătălie cu el, iar el și tabăra lui a fost zdrobită de noi și ne-am așezat pe tronul domniei sale.
- ⁵⁴ Acum să stabilim prietenie între noi! Dă-mi-o pe fiica ta de soție, voi deveni ginerele tău și îți voi da ție și ei daruri demne de tine”.
- ⁵⁵ Regele Ptolemeu a răspuns: „Fericită să fie ziua în care te-ai întors în țara părinților tăi și te-ai așezat pe tronul lor de domnie!
- ⁵⁶ Voi face cum ai scris. Dar vino în întâmpinarea mea la Ptolemais ca să ne vedem! Te voi face ginerele meu, după cum ai spus”.
- ⁵⁷ Ptolemeu a ieșit din Egipt împreună cu Cleopatra, fiica lui, și a venit la Ptolemais în anul o sută șazeci și doi.
- ⁵⁸ Regele Alexandru i-a ieșit în întâmpinare și [Ptolemeu] i-a dat-o pe Cleopatra, fiica lui. Au făcut nunta ei la Ptolemais, după [obiceiul] regilor, cu mare pompă.
- ⁵⁹ Regele Alexandru i-a scris lui Ionatan să-i vină în întâmpinare.
- ⁶⁰ El a mers la Ptolemais cu alai și i-a întâlnit pe cei doi regi: le-a dat lor argint și aur, iar prietenilor lor multe daruri și a aflat bunăvoință înaintea lor.
- ⁶¹ Dar s-au adunat împotriva lui niște oameni răutăcioși din Israel, bărbați fărădelege, ca să se plângă împotriva lui, dar regele nu le-a dat atenție.
- ⁶² Din contră, regele a poruncit să îl dezbrace pe Ionatan de hainele lui și să-l îmbrace cu purpură. Și au făcut întocmai.
- ⁶³ Regele l-a așezat lângă el și le-a zis căpeteniilor lui: „Ieșiți cu el în cetate și vestiți ca nimeni să nu se mai plângă împotriva lui pentru niciun motiv și nici să nu-l mai tulbure nimeni pentru nimic!
- ⁶⁴ Când cei care se plâneau au văzut cinstea lui, cum se vestea și că fusese îmbrăcat în purpură, au fugit cu toții.
- ⁶⁵ Regele l-a onorat, l-a înscris printre cei dintâi prieteni și l-a stabilit strateg și guvernator al provinciei.
- ⁶⁶ Ionatan s-a întors la Ierusalim cu pace și bucurie.

Demetrios al II-lea, potrivnic al lui Ionatan

- ⁶⁷ În anul o sută șazeci și cinci a venit Demetrios, fiul lui Demetrios, din Creta, în țara părinților săi.
- ⁶⁸ Regele Alexandru a auzit, s-a întristat foarte mult și s-a întors la Antiohia.
- ⁶⁹ Demetrios l-a stabilit pe Apolonius [conducător] peste cei care erau în Celesiria; acesta a adunat o armată mare, și-a fixat tabăra la Iamnia și a trimis [mesageri] la Ionatan, marele preot, să-i zică:
- ⁷⁰ „Tu ești singurul care te-ai ridicat împotriva noastră, așa încât am ajuns de batjocură și de rușine din cauza ta. De ce îți arăți puterea împotriva noastră în munți?
- ⁷¹ Acum, dacă ai încredere în armatele tale, coboară la noi în câmpie să ne comparăm acolo pentru că puterea cetăților este cu mine!
- ⁷² Întreabă și vei afla cine sunt eu și cei care ne ajută și-ți vor spune: «Nu veți putea sta în picioare în fața noastră». Căci de două ori s-au ridicat părinții tăi în țara lor.
- ⁷³ Nu vei putea să rezisti în fața cavaleriei și a acestei armate în câmpie unde nu este piatră, stâncă sau loc de fugă.
- ⁷⁴ Când Ionatan a auzit cuvintele lui Apolonius, s-a tulburat în cuget. A ales zece mii de bărbați și a ieșit din Ierusalim. Iar Simon, fratele lui, i-a ieșit în întâmpinare ca să-l ajute.
- ⁷⁵ Și-a fixat tabăra la Iope, iar cei care erau în cetate i-au închis [porțile], pentru că era o garnizoană a lui Apolonius în Iope. Și au atacat-o.
- ⁷⁶ Cei din cetate, temându-se, i-au deschis și Ionatan a pus stăpânire pe Iope.
- ⁷⁷ Când Apolonius a auzit, a pregătit trei mii de călăreți și o armată numeroasă, a plecat spre Azot ca și cum ar trece prin el, dar el mergea spre câmpie pentru că avea o cavalerie numeroasă și se încredea în ea.
- ⁷⁸ [Ionatan] l-a urmărit spre Azot și trupele s-au ciocnit în luptă.

- ⁷⁹ Apolonijs a lăsat o mie de călăreți ascunși în spatele lor.
- ⁸⁰ Ionatan și-a dat seama că era o capcană în spatele lui. Ei au încercuit trupa lui [Ionatan] și au tras săgeți asupra poporului de dimineață până seara.
- ⁸¹ Poporul a stat, așa cum i-a poruncit Ionatan, și călăreții au obosit.
- ⁸² Simon a mutat armata lui și s-a ciocnit cu falanga. Cavaleria a ieșit, a fost zdrobită de el și a fugit.
- ⁸³ Cavaleria a fost împrăștiată în câmpie, au fugit la Azot și au intrat la Betdagon, idolul lor, ca să se salveze.
- ⁸⁴ Ionatan a ars [cetatea] Azot și cetățile din împrejurul ei și a luat pradă de la ele. A dat foc templului lui Dagon și celor care s-au refugiat în el.
- ⁸⁵ Cei care au căzut de sabie împreună cu cei arși au fost până la opt mii de bărbați.
- ⁸⁶ Ionatan a plecat de acolo și și-a fixat tabăra la Ascalon. Cei din cetate au ieșit în întâmpinarea lui cu mare alai.
- ⁸⁷ Apoi Ionatan s-a întors la Ierusalim împreună cu cei care erau cu el având multe prăzi.
- ⁸⁸ Când regele Alexandru a auzit aceste lucruri, l-a onorat și mai mult pe Ionatan.
- ⁸⁹ I-a trimis o agrafă de aur, după cum este obiceiul să se dea rudelor regilor. Și i-a dat ca moștenire [cetatea] Acaron și toate ținuturile ei.

11.

Ptolemeu al VI-lea și Alexandru Balas

- ¹ Regele Egiptului a adunat o armată numeroasă ca nisipul de pe țărmul mării și multe nave și a căutat să pună stăpânire peste regatul lui Alexandru prin înșelăciune și să-l adauge la regatul lui.
- ² A mers spre Siria cu cuvinte de pace, iar cei din cetăți îi deschideau și îi ieșeau în întâmpinare, pentru că era poruncă de la regele Alexandru să-l întâmpine întrucât îi era socru.
- ³ Dar când intra în cetăți, Ptolemeu lăsa o garnizoană armată în fiecare cetate.
- ⁴ Când s-a apropiat de Azot, i-au arătat templul lui Dagon care fusese ars, [cetatea] Azot și împrejurimile ei distruse, trupurile împrăștiate și pe cei arși cărora [Ionatan] le dăduse foc; îi puseseră în grămezi în calea lui.
- ⁵ I-au povestit regelui ceea ce făcuse Ionatan pentru ca să-l defăimeze; dar regele a rămas tăcut.
- ⁶ Ionatan i-a ieșit în întâmpinare regelui cu alai la Iope, s-au salutat unul pe altul și au poposit acolo.
- ⁷ Ionatan a mers cu regele până la râul numit Eleuteros, apoi s-a întors la Ierusalim.
- ⁸ Regele Ptolemeu a pus stăpânire pe cetățile de pe țărmul mării până la Seleucia, care este lângă mare, cugetând planuri rele față de Alexandru.
- ⁹ A trimis mesageri la regele Demetrios, zicând: „Vino ca să încheiem o alianță între noi! Ți-o voi da pe fiica mea pe care o are Alexandru și vei domni în regatul tatălui tău!
- ¹⁰ Îmi pare rău că i-am dat-o pe fiica mea lui, care a căutat să mă ucidă”.
- ¹¹ Însă îl defăima pentru că dorea regatul lui.
- ¹² După ce i-a luat-o [lui Alexandru] pe fiica lui, i-a dat-o lui Demetrios. S-a înstrăinat de Alexandru și s-a văzut dușmănia lor.
- ¹³ Ptolemeu a mers la Antiohia și și-a pus coroana Asiei. Și-a pus cele două coroane pe cap, cea a Egiptului și cea a Asiei.
- ¹⁴ Regele Alexandru era în timpul acela în Cilicia, pentru că cei din acel loc se revoltaseră.
- ¹⁵ Alexandru a auzit și a venit împotriva lui la luptă. Ptolemeu a ieșit, l-a întâmpinat cu mână puternică și l-a pus pe fugă.
- ¹⁶ Alexandru a fugit spre Arabia ca să se adăpostească acolo, iar regele Ptolemeu a triumfat.
- ¹⁷ Zabdiel, arabul, i-a luat capul lui Alexandru și i l-a trimis lui Ptolemeu.

¹⁸ Regele Ptolemeu a murit în ziua a treia, iar cei care erau [ai lui] în fortărețele sale au fost uciși de către cei din fortărețe.

¹⁹ Demetrios a devenit rege în anul o sută șaiszeci și șapte.

Prima întâlnire dintre Demetrios al II-lea și Ionatan

²⁰ În acele zile, Ionatan i-a adunat pe cei din Iudeea ca să lupte împotriva fortăreței din Ierusalim. Și a purtat multe bătălii împotriva ei.

²¹ Unii dintre cei care urau poporul lor, bărbați fărădelege, au mers la rege și i-au adus la cunoștință că Ionatan asediază fortăreața.

²² Când a auzit, s-a mâniat. După ce a auzit, s-a ridicat îndată și a venit la Ptolemais. I-a scris lui Ionatan să nu mai asedieze, să-i vină în întâmpinare și să vorbească cu el cât mai repede.

²³ Când Ionatan a auzit, a poruncit să se asedieze [în continuare]. I-a chemat pe unii dintre bătrânii lui Israel și dintre preoți și s-a expus el însuși pericolului.

²⁴ Luând argint, aur, veșminte și daruri multe, au mers la rege, la Ptolemais, și a aflat bunăvoință înaintea lui.

²⁵ Dar unii nelegiuți din neamul lui s-au plâns împotriva sa.

²⁶ Regele a făcut cu el așa cum au făcut cei dinaintea lui și l-a onorat înaintea tuturor prietenilor lui.

²⁷ L-a confirmat ca mare preot, ca și în toate celelalte onoruri pe care le avea înainte și l-a făcut să fie considerat printre cei dintâi prieteni.

²⁸ Ionatan l-a rugat pe rege să scutească Iudeea de tributuri, pe cele trei toparhii și Samaria, și i-a promis trei sute de talanți.

²⁹ Regelui i-a plăcut și i-a scris lui Ionatan scrisori despre toate acestea în felul următor:

O nouă scrisoare în favoarea iudeilor

³⁰ „Regele Demetrios, fratelui Ionatan și neamului iudeilor, salutare!

³¹ Copia scrisorii pe care i-am scris-o lui Lastenes, ruda noastră, despre voi, v-am scris-o și vouă după cum vedeți:

³² «Regele Demetrios, părintelui Lastenes, salutare!

³³ Am hotărât ca neamului iudeilor, prietenilor noștri, care păstrează cele drepte față de noi, să-i facem bine ca răspuns la bunăvoința lor față de noi.

³⁴ Am stabilit pentru ei hotarele Iudeii, iar pe cele trei districte – Afairema, Lida și Ratamim – le-au adăugat Iudeii de la Samaria, împreună cu tot ceea ce este în stăpânirea lor, pentru toți cei care aduc jertfă la Ierusalim în locul taxelor regești pe care le lua regele de la ei mai înainte în fiecare an din roadele pământului și ale pomilor.

³⁵ Și de celelalte ce ni se cuvin de acum înainte din zeciuiele și din taxele ce ni se cuvin, pentru saline și cele pentru coroană care ni se cuvin, de toate acestea îi scutim.

³⁶ Să nu se încalce niciuna dintre acestea de acum și pentru totdeauna!

³⁷ Acum, îngrijiți-vă să faceți o copie a acestora ca să-i fie dată lui Ionatan și să fie pusă pe muntele sfânt într-un loc la vedere!»”.

Ionatan îl salvează pe Demetrios

³⁸ Regele Demetrios, văzând că s-a liniștit pământul înaintea lui și că nimeni nu se mai ridică împotriva lui, a dat drumul tuturor trupelor, fiecare la locul său, în afară de armatele de străini pe care le tocmise din insulele neamurilor; și i-au devenit dușmani toate trupele care fuseseră ale părinților săi.

- ³⁹ Trifon, cel care mai înainte fusese cu Alexandru, a văzut că toate armatele murmură împotriva lui Demetrios, a mers la Imalcue, arabul, care se îngrijise de Antioh, copilul lui Alexandru.
- ⁴⁰ L-a rugat insistent să-i dea [copilul] ca să-l facă rege în locul tatălui său. I-a făcut cunoscut câte poruncise Demetrios și dușmănia pe care i-o purtau armatele. Și a rămas acolo multe zile.
- ⁴¹ Ionatan i-a trimis regelui Demetrios [dorința] de a-i scoate pe cei care erau în fortăreața din Ierusalim și din [celelalte] fortărețe, pentru că erau mereu în luptă cu Israel.
- ⁴² Demetrios i-a trimis lui Ionatan [răspuns], zicând: „Nu numai acestea voi face pentru tine și pentru neamul tău, ci te voi preamări pe tine și pe neamul tău când mi se va ivi ocazia.
- ⁴³ Acum vei face bine dacă îmi vei trimite bărbați care să se alieze cu mine, întrucât toate trupele mele s-au ridicat împotriva mea.
- ⁴⁴ Ionatan i-a trimis trei mii de bărbați foarte puternici la Antiohia. Aceștia s-au dus la rege; s-a bucurat regele de sosirea lor.
- ⁴⁵ Dar s-au adunat cei din cetate în mijlocul cetății, cam o sută douăzeci de mii, și au plănuit să-l omoare pe rege.
- ⁴⁶ Regele a fugit spre curte, dar cei din cetate au capturat străzile orașului și au început lupta.
- ⁴⁷ Regele i-a chemat pe iudei în ajutor. Ei s-au adunat la el toți împreună. S-au împărșiat în cetate și au ucis în ziua aceea cam o sută de mii.
- ⁴⁸ Au dat foc cetății, au luat multă pradă în ziua aceea și l-au salvat pe rege.
- ⁴⁹ Cei din cetate au văzut că iudeii au pus stăpânire pe cetate, după cum voiau, și și-au pierdut curajul, au strigat către rege cu cereri, zicând:
- ⁵⁰ „Dă-ne [mâna] dreaptă ca să înceteze iudeii să lupte împotriva noastră și împotriva cetății!”.
- ⁵¹ Ei au depus armele și au făcut pace. Iudeii au dobândit cinste înaintea regelui și înaintea tuturor celor din regatul lui și s-au întors la Ierusalim având multe prăzi.
- ⁵² Regele Demetrios s-a așezat pe tronul domniei sale și pământul s-a liniștit înaintea lui.
- ⁵³ Însă el nu a menținut toate cele spuse, s-a înstrăinat de Ionatan și nu l-a răsplătit pentru binefacerile pe care i le făcuse și l-a persecutat foarte mult.

Ionatan împotriva lui Demetrios

- ⁵⁴ După acestea, Trifon s-a întors și copilul Antioh, care era foarte mic, era cu el. L-a făcut rege și i-a pus coroana [pe cap].
- ⁵⁵ S-au adunat la el toate armatele de care se debarasase Demetrios. Au luptat împotriva lui: el a fugit și a fost pus în derută.
- ⁵⁶ Trifon a luat animalele [de luptă] și a pus stăpânire pe Antiohia.
- ⁵⁷ Tânărul Antioh i-a scris lui Ionatan, zicând: „Te statornicesc mare preot, te stabilesc peste cele patru districte și vei fi între prietenii regelui”.
- ⁵⁸ I-a trimis obiecte de aur și un serviciu de masă. I-a îngăduit să bea din cupe de aur, să se îmbrace în purpură și să aibă agrafă de aur.
- ⁵⁹ Pe Simon, fratele lui, l-a stabilit strateg de la Scara din Tir și până la hotarele Egiptului.
- ⁶⁰ Ionatan a ieșit și a străbătut cetățile de dincolo de râu. A adunat la el toată armata Siriei ca să-i fie aliată, a venit la Ascalon, iar cei din cetate i-au ieșit în întâmpinare cu cinste.
- ⁶¹ A plecat de acolo la Gaza, dar cei din Gaza i-au închis [porțile]. Au înconjurat [cetatea] și au dat foc împrejurimilor ei și le-au prădat.
- ⁶² Apoi cei din Gaza i-au cerut lui Ionatan și el le-a dat [mâna] dreaptă. Însă i-a luat ostatici pe fiii căpeteniilor și i-a trimis la Ierusalim. Iar el a străbătut ținutul până la Damasc.
- ⁶³ Ionatan a auzit că au ajuns căpeteniile lui Demetrios la Chedes, care este în Galileea, cu armată numeroasă, plănuind să-l destituie din funcție.

- ⁶⁴ A ieșit în întâmpinarea lor, iar pe fratele lui, Simon, l-a lăsat în zonă.
- ⁶⁵ Simon și-a fixat tabăra împotriva [cetății] Baitsur, a luptat împotriva ei multe zile și a asediat-o.
- ⁶⁶ Dar ei i-au cerut să le dea [mâna] dreaptă și el le-a dat-o. I-a scos de acolo, a capturat cetatea și a pus în ea o garnizoană.
- ⁶⁷ Ionatan și trupa lui și-au fixat tabăra la apa Ghenesar. Apoi s-au sculat în zori [ca să meargă] în câmpia Asor.
- ⁶⁸ Dar, iată, trupa străinilor le-a ieșit în întâmpinare în câmpie. Aceștia lăseseră o capcană împotriva lor în munți și au ieșit în fața lor.
- ⁶⁹ Cei din capcană s-au năpustit din locurile lor și s-au ciocnit în luptă.
- ⁷⁰ Toți cei de lângă Ionatan au fugit și nu a rămas niciunul, în afară de Matatia, [fiul] lui Apsalomos, și Iuda, [fiul] lui Halfi, căpetenii ale trupelor armatei.
- ⁷¹ Ionatan și-a sfâșiat hainele, și-a pus țărână pe cap și s-a rugat.
- ⁷² S-a întors împotriva lor la luptă, i-a pus pe fugă și ei au fugit.
- ⁷³ Cei care fugiseră de la el au văzut, s-au întors și împreună cu el i-au urmărit până la Chedes până la tabăra lor. Și și-au fixat acolo tabăra.
- ⁷⁴ În ziua aceea au căzut dintre străini cam trei mii de bărbați. Apoi Ionatan s-a întors la Ierusalim.

12.

Relațiile lui Ionatan cu Roma și Sparta

- ¹ Ionatan a văzut că timpul îi era favorabil, a ales oameni și i-a trimis la Roma ca să confirme și să reînnoiască prietenia cu ei.
- ² A trimis scrisori în acest sens și la Sparta și în alte locuri.
- ³ Au mers la Roma, au intrat în senat și au zis: „Ionatan, marele preot, și neamul iudeilor ne-a trimis ca să reînnoim prietenia cu voi și alianța ca mai înainte.
- ⁴ [Romanii] le-au dat scrisori pentru fiecare loc ca să fie primiți până în țara lui Iuda cu pace.
- ⁵ Aceasta este copia scrisorilor pe care le-a scris Ionatan spartanilor:
- ⁶ „Ionatan, marele preot, bătrânii poporului, preoții și restul poporului iudeilor, către frații spartani, salutare!
- ⁷ Deja înainte am scris scrisori către Onias, marele preot, din partea lui Areios, cel care domnea la voi, ca să fiți frați cu noi, așa cum o arată copia [alăturată].
- ⁸ Onias l-a primit cu cinste pe bărbatul care fusese trimis și a acceptat scrisorile în care se vorbea pe larg despre alianță și prietenie.
- ⁹ Însă, noi, deși nu aveam nevoie de aceasta, întrucât avem mângâiere de la cărțile sfinte care sunt în mâinile noastre,
- ¹⁰ am încercat să trimitem la voi ca să reînnoim frăția și prietenia ca să nu ne înstrăinăm de voi. Căci a trecut mult timp de când voi ați trimis la noi [mesageri].
- ¹¹ Noi, în toate zilele și fără încetare, în sărbători și în celelalte zile proprii, ne amintim de voi în jertfele pe care le aducem și în rugăciuni, așa cum trebuie și se cuvine să ne amintim de frați.
- ¹² Noi ne bucurăm pentru gloria voastră.
- ¹³ Cât ne privește, am fost învăluiți de multe suferințe și războaie întrucât regii din jurul nostru au luptat împotriva noastră.
- ¹⁴ Nu am vrut să vă tulburăm pe voi și pe ceilalți aliați și prieteni ai noștri cu aceste războaie.
- ¹⁵ Căci noi avem ajutor din ceruri care ne-a susținut și am fost eliberați de dușmanii noștri, iar dușmanii noștri au fost umiliți.
- ¹⁶ I-am ales pe Numenios, [fiul] lui Antioh, și pe Antipater [fiul] lui Iason și i-am trimis la romani ca să reînnoiască prietenia cu ei și alianța de mai înainte.
- ¹⁷ Le-am poruncit să meargă și la voi să vă salute și să vă dea scrisori din partea noastră în legătură cu reînnoirea frăției noastre.

- ¹⁸ Acum, veți face bine să ne răspundeți la acestea”.
- ¹⁹ Aceasta este copia scrisorilor pe care le-au trimis lui Onias:
- ²⁰ „Areios, regele spartanilor, lui Onias, marele preot, salutare!
- ²¹ S-a găsit într-o scrisoare despre spartani și despre iudei că sunt frați și că sunt din neamul lui Abraham.
- ²² Dar acum, pentru că am aflat aceasta, veți face bine dacă ne scrieți despre pacea voastră.
- ²³ Noi vă răspundem: «Animalele și bunurile voastre sunt și ale noastre iar ale noastre sunt și ale voastre». Poruncim ca să vi se aducă la cunoștință aceste lucruri”.

Ionatan în Celesiria. Simon în Filisteea

- ²⁴ Ionatan a auzit că s-au întors căpeteniile lui Demetrios cu armate mai numeroase decât înainte ca să lupte împotriva lui.
- ²⁵ A plecat din Ierusalim și i-a întâmpinat în ținutul Amatitis. Nu le-a dat timp să pătrundă în ținutul lui.
- ²⁶ A trimis spioni în tabăra lor. Ei s-au întors și i-au adus la cunoștință că se pregătesc să năvălească asupra lor în timpul nopții.
- ²⁷ La apusul soarelui, Ionatan le-a poruncit celor care erau cu el să aibă grijă să fie pregătiți cu arme pentru război toată noaptea. Și a dispus gărzi de jur împrejurul taberei.
- ²⁸ Potrivnicii au auzit că Ionatan și cei care erau cu el erau pregătiți de luptă, s-au temut și s-au înspăimântat în inima lor și au aprins focuri în tabăra lor.
- ²⁹ Ionatan și cei care erau cu el nu și-au dat seama până dimineața, întrucât vedeau focuri arzând.
- ³⁰ Ionatan i-a urmărit, dar nu i-a prins, pentru că ei trecuseră râul Eleuteros.
- ³¹ Ionatan a trecut la arabi – care sunt numiți zabadeeni – i-a bătut și a luat pradă de la ei.
- ³² Apoi și-a ridicat tabăra și a venit la Damasc, străbătând toată regiunea.
- ³³ Simon a ieșit și a înaintat până la Ascalon și fortărețele învecinate. De acolo s-a îndreptat spre Iope și a cucerit-o.
- ³⁴ A auzit că [locuitorii] voiau să predea cetatea celor care erau cu Demetrios și a pus acolo o garnizoană ca s-o păzească.

Lucrări de restaurare la Ierusalim

- ³⁵ Ionatan s-a întors, i-a adunat pe bătrânii poporului și s-a sfătuit cu ei ca să construiască fortărețe în Iudeea,
- ³⁶ să înalțe zidurile Ierusalimului și să ridice un zid mare între fortăreață și cetate ca s-o despartă de cetate: ea să fie de o parte, încât [cei din fortăreață] să nu poată nici să cumpere, nici să vândă.
- ³⁷ S-au adunat să reconstruiască cetatea pentru că se prăbușise zidul dinspre torent, cel spre răsărit, și l-au refăcut pe cel numit Cafenata.
- ³⁸ Simon a reconstruit [cetatea] Adida din Sefela, a întărit-o și i-a pus porți și zăvoare.

Ionatan cade în mâinile dușmanilor

- ³⁹ Trifon căuta să domnească peste Asia și să-și pună [pe cap] coroana; și-a întins mâna împotriva regelui Antioh.
- ⁴⁰ Dar se temea ca Ionatan să nu-i permită și că va lupta împotriva lui. Căuta să-l prindă și să-l nimicească; a plecat și a venit la Baitsan.

- ⁴¹ Ionatan i-a ieșit în întâmpinare cu patruzeci de mii de bărbați aleși pentru luptă și a venit la Baitsan.
- ⁴² Trifon a văzut că venise cu armate numeroase și i-a fost teamă să-și întindă mâna împotriva lui.
- ⁴³ L-a primit cu cinste și l-a prezentat tuturor prietenilor săi. I-a dat daruri și le-a poruncit prietenilor săi și armatelor să asculte de [Ionatan] ca de el însuși.
- ⁴⁴ I-a zis lui Ionatan: „De ce ai oboșit tot poporul acesta de vreme ce nu este război între noi?”
- ⁴⁵ Trimite-i la casele lor! Alege-ți puțini oameni care să fie cu tine! Hai cu mine la Ptolemais și ți-o voi da pe ea, celelalte fortărețe, celelalte armate și toți funcționarii! Iar eu mă voi întoarce și voi pleca pentru că din cauza aceasta sunt aici”.
- ⁴⁶ Ionatan i-a dat crezare și a făcut după cum i-a zis: a trimis armatele care au plecat spre țara lui Iuda.
- ⁴⁷ A lăsat cu el trei mii de oameni, dintre care două mii i-a lăsat în Galileea, iar o mie i-a luat cu el.
- ⁴⁸ Ionatan a intrat în Ptolemais. Cei din Ptolemais au închis porțile și l-au capturat, iar pe cei care au intrat cu el i-au ucis cu sabia.
- ⁴⁹ Trifon a trimis armate și cavalerie în Galileea și în Câmpia cea Mare ca să-i nimicească pe toți cei care erau cu Ionatan.
- ⁵⁰ Dar ei au aflat că [Ionatan] fusese prins și că fuseseră uciși cei care erau cu el. S-au încurajat unii pe alții și au pornit grupați, gata de luptă.
- ⁵¹ Cei care-i urmăreau au văzut că sunt [pregătiți să lupte] pentru sufletele lor și s-au întors.
- ⁵² Toți au venit cu pace în ținutul lui Iuda și l-au plâns pe Ionatan și pe cei care fuseseră cu el. I-a cuprins o teamă mare și tot Israelul a plâns cu jale mare.
- ⁵³ Toate neamurile din împrejurul lor căutau să-i distrugă căci spuneau: „Nu au căpetenie și se tem. Așadar, să luptăm împotriva lor și să ștergem amintirea lor dintre oameni!”.

13.

SIMON, MARE PREOT ȘI CONDUCĂTOR AL IUDEILOR (143 – 134 î.C.)

Simon preia comanda

- ¹ Simon a auzit că Trifon și-a adunat o armată numeroasă și a venit în țara lui Iuda ca s-o distrugă.
- ² A văzut că poporul era tulburat și înfricoșat, a urcat la Ierusalim și a adunat poporul.
- ³ I-a încurajat și le-a zis: „Voi știți câte am făcut eu, frații mei și casa tatălui meu pentru legi și pentru sanctuar, războaiele și strâmtorările pe care le-am văzut.
- ⁴ Pentru aceasta au murit frații mei, toți pentru Israel, și am rămas eu singur.
- ⁵ Acum, departe de mine să-mi cruț viața în vreun moment de strâmtorare, căci nu sunt mai bun decât frații mei!
- ⁶ Mai degrabă mă voi răzbuca în favoarea neamului meu, a sanctuarului, a femeilor și a copiilor noștri, căci s-au adunat toate popoarele ca să ne distrugă din cauza dușmăniei”.
- ⁷ La auzul acestor cuvinte, duhul poporului s-a înflăcărat
- ⁸ și au răspuns cu glas puternic: „Tu ești conducătorul nostru în locul lui Iuda și al lui Ionatan, fratele tău.
- ⁹ Poartă luptele noastre și tot ceea ce ne vei spune, noi vom face!”.
- ¹⁰ I-a adunat pe toți bărbații războinici și s-a grăbit să ducă la împlinire zidurile Ierusalimului și să îl întărească de jur împrejur.
- ¹¹ L-a trimis pe Ionatan, [fiul] lui Apsalom, și împreună cu el o armată suficientă la Iope. I-a scos pe cei care erau înăuntrul ei și a rămas în ea.

Simon îl alungă pe Trifon din Iudeea

- ¹² Trifon a plecat din Ptolemais cu o armată numeroasă ca să vină în ținutul lui Iuda. Ionatan era cu el sub pază.
- ¹³ Simon și-a fixat tabăra la Adida, în fața câmpiei.
- ¹⁴ Trifon a aflat că Simon s-a ridicat în locul lui Ionatan, fratele lui, și că are de gând să lupte împotriva lui și a trimis la el mesageri ca să-i spună:
- ¹⁵ „Pentru argintul pe care Ionatan, fratele tău, îl datorează [vistieriei] regale pentru funcția pe care o are, l-am luat captiv.
- ¹⁶ Acum trimite o sută de talanți de argint și doi dintre fiii lui ca ostatici ca nu cumva, fiind eliberat, să se revolte împotriva noastră; iar noi îl vom elibera!”.
- ¹⁷ Simon și-a dat seama că îi vorbește cu înșelăciune, dar a trimis să ia argintul și copiii, ca nu cumva să provoace dușmănie mai mare în popor,
- ¹⁸ spunând: „Pentru că nu am trimis argintul și copiii [Ionatan] a pierit.
- ¹⁹ Ei au trimis copiii și cei o sută de talanți. Însă [Trifon] a mințit și nu l-a eliberat pe Ionatan.
- ²⁰ După acestea, Trifon a venit ca să pătrundă în ținut ca să-l distrugă. A venit pe o cale ocolită spre Adora, însă Simon și tabăra lui îi ieșea înainte în orice loc în care mergea.
- ²¹ Cei din fortăreață au trimis mesageri la Trifon ca să se grăbească să vină la ei prin pustiu și să le trimită provizii.
- ²² Trifon a pregătit toată noaptea toată cavaleria ca să vină, însă în noaptea aceea a fost foarte multă zăpadă și nu a [putut] veni din cauza zăpezii. A plecat și a venit în Galaad.
- ²³ Când a ajuns la Bascama, l-a ucis pe Ionatan și l-a îngropat acolo.
- ²⁴ Apoi Trifon s-a întors și a plecat în țara lui.

Ionatan înmormântat la Modiin în mormântul făcut de Simon

- ²⁵ Simon a trimis și a luat osemintele lui Ionatan, fratele lui, și l-a îngropat la Modiin, cetatea părinților săi.
- ²⁶ Tot Israelul l-a plâns cu jale mare și l-au jelit multe zile.
- ²⁷ Simon a construit pe mormântul părinților lui și al fraților săi [un monument] și l-a înălțat cu pietre cioplite ca să se vadă din față și din spate.
- ²⁸ A fixat șapte piramide, una în fața alteia, pentru tatăl, pentru mama și pentru cei patru frați ai săi.
- ²⁹ Și le-a făcut o lucrare înconjurându-le cu coloane mari; pe coloane a făcut panoplii spre amintire veșnică, iar alături de panoplii corăbii sculptate pentru a fi privite de toți cei care pluteau pe mare.
- ³⁰ Acesta este mormântul pe care l-a făcut în Modiin și care este până în ziua aceasta.

Favorurile lui Demetrios al II-lea față de Simon

- ³¹ Trifon a mers cu înșelăciune la regele Antioh care era tânăr și l-a ucis.
- ³² A domnit în locul lui, și-a pus [pe cap] coroana Asiei și a făcut un mare dezastru în țară.
- ³³ Simon a construit fortărețe în Iudeea, le-a înconjurat cu turnuri înalte și cu ziduri mari, cu porți și zăvoare, și a pus proviziile în fortărețe.
- ³⁴ Simon a ales bărbați și i-a trimis la regele Demetrios ca să dea scutire [de impozite] țării pentru că toate faptele lui Trifon au fost jafuri.
- ³⁵ Regele Demetrios a trimis la el [mesageri] cu aceste cuvinte, i-a răspuns și i-a scris această scrisoare:

- ³⁶ „Regele Demetrios, lui Simon, marele preot și prieten al regilor, bătrânilor și neamului iudeilor, salutare!
- ³⁷ Am primit coroana de aur și [ramura] de palmier pe care le-ați trimis și suntem gata să facem cu voi pace trainică și să le scriem funcționarilor să vă scutească de impozite.
- ³⁸ Toate câte le-am stabilit în ceea ce vă privește rămân [în vigoare], iar fortărețele pe care le-ați construit sunt ale voastre.
- ³⁹ Vă iertăm erorile și greșelile [făcute] până în ziua de azi și [vă scutim de taxa] pentru coroană pe care o datorați și dacă s-a impus vreo altă taxă în Ierusalim, să nu o plătiți!
- ⁴⁰ Dacă cineva dintre voi dorește să fie înscris între cei care sunt cu noi, îl vor înscrie și să fie pace între noi!”.
- ⁴¹ În anul o sută șaptezeci a fost ridicat jugul neamurilor de [pe grumazul] lui Israel.
- ⁴² Poporul a început să scrie în înscrieri și în contracte „anul întâi al lui Simon, marele preot, strateg și conducător al Iudeii”.

Ocuparea cetății Ghezer

- ⁴³ În acele zile, [Simon] și-a fixat tabăra în fața cetății Gazara, a înconjurat-o cu trupele. A făcut un turn mobil, l-a apropiat de cetate, a lovit unul dintre turnuri și l-a capturat.
- ⁴⁴ Cei care erau în turnul mobil au sărit în cetate și s-a făcut o mare agitație în cetate.
- ⁴⁵ Cei din cetate au urcat împreună cu femeile și copiii lor pe zid. Sfâșiindu-și hainele, au strigat cu glas puternic, cerându-i lui Simon să le dea [mâna] dreaptă.
- ⁴⁶ Și spuneau: „Nu vă purtați cu noi după nelegiuirea noastră, ci după îndurarea ta!”.
- ⁴⁷ Simon s-a învoit cu ei și nu a mai luptat împotriva lor. I-a scos din cetate și a purificat casele în care erau idoli. Astfel au intrat în [cetate] cu imnuri și cu laude.
- ⁴⁸ A scos din ea toate impuritățile și a așezat în ea oameni care să împlinească legea. A fortificat-o și și-a construit în ea case.

Cucerirea fortăreței din Ierusalim

- ⁴⁹ Cei din fortăreața care era în Ierusalim erau împiedicați să iasă și să intre în zonă ca să cumpere sau să vândă. Au flămânzit foarte mult și mulți dintre ei au murit de foame.
- ⁵⁰ Au strigat către Simon să le dea [mâna] dreaptă, iar el le-a dat-o. I-a scos de acolo și a purificat fortăreața de contaminări.
- ⁵¹ A intrat în ea în ziua a douăzeci și treia a lunii a doua a anului o sută șaptezeci și unu cu cântece de laudă, ramuri de palmier, cu [sunet] de harpe, cimbale alăute, cu imnuri și cântări, pentru că fusese zdrobit un dușman mare din Israel.
- ⁵² A stabilit ca în fiecare an să intre în ziua aceea cu bucurie. A întărit muntele templului care era lângă fortăreață și a locuit acolo el și cei care erau cu el.
- ⁵³ Simon a văzut că Ioan, fiul său, devenise bărbat și l-a stabilit conducător al tuturor armatelor. Iar el a locuit la Gazara.

14.

Elogiul lui Simon

- ¹ În anul o sută șaptezeci și doi, regele Demetrios și-a adunat armatele sale și a plecat spre Media ca să caute ajutor să lupte împotriva lui Trifon.
- ² Arsaches, regele Persiei și al Mediei, a auzit că Demetrios a intrat în teritoriile sale și trimis una dintre căpeteniile sale să-l prindă de viu.
- ³ Acesta a mers, a lovit tabăra lui Demetrios, l-a prins și l-a adus la Arsaches, care l-a pus sub pază.

⁴ Țara lui Iuda a fost liniștită în toate zilele lui Simon.
El căuta bunăstarea neamului său
și le-a fost pe plac autoritatea și gloria lui în toate zilele.

⁵ Și peste toată gloria lui,
a cucerit Iope și [a făcut-o] port
și a deschis drum spre insulele mării.

⁶ A extins granițele neamului său
și a pus stăpânire peste regiune.

⁷ A adunat mulți captivi
și a stăpânit în Gazara, în Baitsur și în fortăreața [din Ierusalim].
A scos impuritatea din [fortăreață]
și nu era nimeni care să-i stea împotrivă.

⁸ [Iudeii] își cultivau pământul în pace:
pământul își dădea roadele,
iar copacii din câmpie fructele lor.

⁹ Bătrânii ședeau în piețe și discutau toți despre cele bune,
iar tinerii se îmbrăcau cu glorie și cu haine de luptă.

¹⁰ A asigurat cetăților provizii
și le-a înzestrat cu construcții fortificate
până când renumele gloriei lui s-a răspândit
până la marginile pământului.

¹¹ A făcut pace în toată țara
și Israel s-a bucurat cu bucurie mare.

¹² Fiecare a stat sub vița lui de vie și sub smochinul lui
și nu era nimeni care să-i sperie.

¹³ Cel care lupta împotriva lor a dispărut din țară
și regii fuseseră zdrobiți în acele zile.

¹⁴ I-a întărit pe toți cei umili din poporul său,
a căutat [să împlinească] legea
și i-a îndepărtat pe toți cei fără de lege și pe cei nelegiuîți.

¹⁵ A umplut de glorie sanctuarul
și a multiplicat obiectele sfinte.

Reînnoirea alianței cu Sparta și Roma

¹⁶ S-a auzit la Roma și până în Sparta că Ionatan murise și s-au întristat foarte mult.

¹⁷ Când au auzit că Simon, fratele lui, a devenit mare preot în locul lui și că a pus stăpânire peste ținut și peste cetățile care erau în el,

¹⁸ i-au scris pe tăblii de bronz ca să reînnoiască cu el prietenia și alianța pe care o stabiliseră cu Iuda și cu Ionatan, frații lui.

¹⁹ Ele au fost citite înaintea adunării din Ierusalim.

²⁰ Aceasta este copia scrisorilor pe care le-au trimis spartanii: „Căpeteniile spartanilor și cetatea, lui Simon, marele preot, bătrânilor, preoților și restului poporului, fraților iudei, salutare!

- ²¹ Ne-am bucurat de sosirea mesagerilor care au fost trimiși la poporul nostru ca să ne facă cunoscute gloria și cinstea voastră.
- ²² Am înregistrat cele spuse de ei în legătură cu planurile poporului astfel: «Numenios, [fiul] lui Antioh, și Antipater, [fiul] lui Iason, mesageri ai iudeilor, au venit la noi ca să reînnoiască cu noi prietenia.
- ²³ A fost pe placul poporului să-i primească pe [acești] bărbați cu cinste și să așeze copia cuvintelor lor în cărțile deschise poporului ca să fie spre aducere aminte pentru poporul spartanilor. Iar o copie i-am trimis-o lui Simon, marele preot»”.
- ²⁴ După acestea, Simon l-a trimis pe Numenios la Roma, ducând un mare scut de aur de o mie de mine ca să stabilească o alianță cu ei.
- ²⁵ Când poporul a auzit aceste cuvinte, a spus: „Ce răsplată să le dăm lui Simon și fiilor săi?”.
- ²⁶ Căci el a rămas statornic ca și frații lui și casa tatălui său; s-au luptat cu dușmanii lui Israel [alungându-i] de la ei și i-au stabilit libertatea”. Au scris pe tăblii de bronz și le-au pus pe stele pe muntele Sion.
- ²⁷ Aceasta este copia înscrierii: „În [ziua] a optsprezecea a lunii Elul, în anul o sută șaptezeci și doi, în al treilea an al lui Simon, marele preot în Asaramel,
- ²⁸ în adunarea mare a preoților, a poporului, a căpeteniilor neamului și a bătrânilor țării, ne-a făcut cunoscut
- ²⁹ că de multe ori au fost războaie în țară iar Simon, fiul lui Matatia, preot dintre fiii lui Ioarib, și frații lui și-au pus viața în pericol și s-au ridicat împotriva potrivnicilor neamului lor ca să facă stabil sanctuarul și legea și au umplut de mare glorie neamul lor.
- ³⁰ Ionatan și-a adunat neamul și a devenit pentru el mare preot; apoi a fost adăugat la poporul său.
- ³¹ Dușmanii lor s-au sfătuit să pătrundă în țara lor și să-și întindă mâna împotriva sanctuarului.
- ³² Atunci s-a ridicat Simon și a luptat pentru neamul lui. A consumat multe bunuri pe care le avea, i-a înarmat pe bărbații armatei neamului său și le-a dat soldă.
- ³³ A fortificat cetățile din Iudeea și din Baitusur, care este la hotarul Iudeii unde mai înainte erau armele dușmanilor, și a așezat acolo o garnizoană de bărbați iudei.
- ³⁴ A fortificat [cetate] Iope, care este la [malul] mării, și Gazara, cea de la hotarul cu Azot, unde mai înainte locuiau dușmanii, și a pus în ele tot ce era necesar pentru întreținerea lor.
- ³⁵ Poporul a văzut credința lui Simon și gloria pe care a voit să o facă neamului său. L-au stabilit drept conducător al lor și mare preot pentru toate acestea pe care le-a făcut, pentru dreptatea și fidelitatea cu care și-a apărât neamul și pentru că a căutat în orice mod să-și înalțe poporul.
- ³⁶ În zilele lui, i-a fost dat să nimicească neamurile care erau în ținuturile lor și pe cei din cetatea lui David, din Ierusalim: aceștia își făcuseră o fortăreață din care ieșeau și contaminau împrejurimile sanctuarului și provocau un mare dezastru sfînțeniei [sanctuarului].
- ³⁷ A așezat bărbați iudei, a fortificat-o pentru siguranța ținutului și a cetății, și a înălțat zidurile Ierusalimului.
- ³⁸ După acestea, regele Demetrios l-a stabilit ca mare preot.
- ³⁹ L-a făcut unul dintre prietenii săi și l-a onorat cu mare glorie.
- ⁴⁰ El a auzit că iudeii erau numiți de romani prieteni, aliați și frați și că îi primiseră pe mesagerii lui Simon cu cinste;
- ⁴¹ că iudeilor și preoților le era pe plac ca Simon să fie conducătorul și marele lor preot în veci până când se va fi ridicat un profet credincios;
- ⁴² să fie peste ei strateg și să se îngrijească de sanctuar; să stabilească [responsabili] peste lucrările sale, peste ținuturi, peste arme și peste fortărețe;
- ⁴³ să se îngrijească de sanctuar, să fie ascultat de toți, să fie scrise cu numele lui toate inscripțiile în țară, să se îmbrace cu purpură și cu podoabe de aur.
- ⁴⁴ Să nu fie permis nimănui din popor sau dintre preoți să încalce vreo [hotărâre] dintre acestea sau să se împotrivescă la ceea ce el a spus, să țină adunări în țară fără [îngăduința] lui, să se îmbrace în purpură și să poarte agrafă de aur.
- ⁴⁵ Dacă cineva face ceva împotriva acestora, sau le disprețuiește, să fie pedepsit.
- ⁴⁶ Întregului popor i-a fost pe plac să i se dea lui Simon să facă în conformitate cu aceste cuvinte.
- ⁴⁷ Simon a acceptat și i-a fost pe plac să fie mare preot, să fie strateg și etnarh al iudeilor și al preoților și să fie în fruntea

tuturor.

⁴⁸ Au spus să fie pusă această inscripție pe plăci de bronz și să le așeze în curtea sanctuarului într-un loc vizibil.

⁴⁹ Iar copii ale [plăcilor] să fie puse în trezorerie ca să le aibă [la dispoziție] Simon și fiii lui.

15.

Scrisoarea lui Antioh al VII-lea

¹ Antioh, fiul regelui Demetrios, a trimis scrisori din insulele mării lui Simon, preotul și etnarhul iudeilor, și întregului neam.

² Ea era redactată în acest fel: „Regele Antioh, lui Simon, marele preot și etnarh, și neamului iudeilor, salutare!

³ Câțiva [oameni] periculoși au pus stăpânire pe regatul părinților noștri, dar eu vreau să-mi recapăt domnia ca s-o refac cum era mai înainte. Am adunat o armată numeroasă și am pregătit corăbii de război.

⁴ Vreau să debarc în țară și să-i alung pe cei care au nimicit țara noastră și care au pustiit multe cetăți din regatul meu.

⁵ Acum, confirm toate dărilor de care te-au scutit regii dinaintea mea și celelalte daruri de care te-au dispensat.

⁶ Ți permit să bați monedă proprie, bani pentru țara ta.

⁷ Ierusalimul și sanctuarul să fie libere și toate armele pe care le-ai pregătit, toate fortărețele pe care le-ai construit și care sunt în stăpânirea ta, să fie ale tale.

⁸ Orice datorie către [visteria] regală și [taxele] regale viitoare, de acum și pentru totdeauna să fie șterse.

⁹ Când vom lua în stăpânire regatul nostru, te vom onora pe tine, tot neamul tău și templul cu cinste mare, în așa fel încât să fie văzută gloria voastră pe tot pământul”.

Antioh al VII asediază Dora

¹⁰ În anul o sută șaptezeci și patru a ieșit Antioh spre ținutul părinților săi, a adunat la sine toate armatele încât puțini au rămas cu Trifon.

¹¹ Antioh l-a urmărit, dar [Trifon], fugind, a venit la Dora, care este lângă mare.

¹² Știa că aveau să vină asupra lui relele și că l-au părăsit armatele.

¹³ Antioh și-a fixat tabăra la Dora și avea cu el douăsprezece mii de bărbați războinici și opt mii de călăreți.

¹⁴ A încercuit cetatea, iar corăbiile de pe mare s-au adunat și au asediat cetatea de pe pământ și de pe mare și nu permiteau nimănui să iasă sau să intre.

Delegația de la Roma se întoarce în Iudeea

¹⁵ Numenios și cei care erau cu el au venit de la Roma având scrisori pentru regi și pentru ținuturi. În ele erau scrise acestea:

¹⁶ „Lucius, consulul romanilor, regelui Ptolemeu, salutare!

¹⁷ Mesagerii iudeilor au venit la noi ca prieteni și aliați trimiși de Simon, marele preot, și de poporul iudeilor ca să reînnoiască prietenia și alianța de la început.

¹⁸ Au adus un scut de aur de o mie de mine.

¹⁹ Avem plăcerea să scriem regilor și ținuturilor ca să nu le provoace rele, să nu lupte împotriva lor, a cetăților și a ținuturilor lor și să nu se alieze cu cei care luptă împotriva lor.

²⁰ Ne-a făcut plăcere să primim de la ei scutul.

- ²¹ Dacă cei periculoși fug din ținutul lor la voi, predați-i lui Simon, marele preot, ca să-i pedepsească după legea lor.
- ²² Aceste lucruri au fost scrise și regelui Demetrios, lui Atalus, lui Ariarates și lui Arsaches
- ²³ și tuturor ținuturilor: Sampsames, Sparta, Delos, Mindos, Sichion, Caria, Samos, Pamfilia, Licia, Halicarnas, Rodos, Faselis, Cos, Side, Arados, Gortina, Cnidos, Cipru și Cirene.
- ²⁴ O copie a acestora am scris-o și lui Simon, marele preot.

Antion al VII-lea asediază Dora

- ²⁵ Regele Antioh și-a fixat tabăra la Dora în a doua [zi]. Trimitea mereu grupe împotriva ei construind mașini de război. L-a închis pe Trifon așa încât [nimeni] nu putea să iasă sau să intre.
- ²⁶ Simon a trimis la el două mii de bărbați aleși ca să se alieze cu el, argint, aur și multe obiecte.
- ²⁷ Însă [Antioh] nu a vrut să le primească, din contră, a încălcat toate câte le stabilise pentru el înainte și s-a înstrăinat de el.
- ²⁸ L-a trimis la el pe Atenobius, unul dintre prietenii săi, ca să stea de vorbă cu el, zicând: „Voi stăpâniți Iope, Gazara și fortăreața din Ierusalim, cetăți ale regatului meu.
- ²⁹ Ați pustiit teritoriile lor și ați făcut mare măcel în țară; stăpâniți multe locuri în regatul meu.
- ³⁰ Acum, predați cetățile pe care le stăpâniți și tributurile locurilor pe care le aveți în stăpânire în afara hotarelor Iudeii.
- ³¹ Dacă nu, dați în locul lor cinci sute de talanți de argint, iar pentru distrugerile pe care le-ați făcut și pentru tributurile cetăților, alți cinci sute de talanți. Altfel, vom veni și vom lupta împotriva voastră”.
- ³² Atenobios, prietenul regelui, a venit la Ierusalim, a văzut gloria lui Simon, încăperea cu [obiectele] de aur și de argint și mulțimea de slujitori. A rămas uluit și i-a adus la cunoștință cuvintele regelui.
- ³³ Simon a răspuns și i-a zis: „Noi nu am luat pământ străin și nu am pus stăpânire pe [proprietățile] străinilor, ci pe moștenirea părinților noștri pe care au stăpânit-o pentru un timp, în mod nedrept, dușmanii noștri.
- ³⁴ Având un moment favorabil, am luat înapoi moștenirea părinților noștri.
- ³⁵ Cât despre Iope și Gazara, pe care le ceri, au provocat poporului și țării noastre un mare dezastru. Pentru acestea îți dăm o sută de talanți”.
- ³⁶ [Atenobius] nu i-a răspuns nimic, s-a întors mâniat la rege și i-a făcut cunoscute aceste cuvinte, gloria lui Simon și toate câte le-a văzut. Iar regele s-a umplut de mare mânie.

Cendebeu atacă Iudeea

- ³⁷ Trifon s-a îmbarcat într-o corabie și a fugit la Ortosia.
- ³⁸ Regele l-a stabilit pe Cendebeu ca prim strateg al coastei mării și i-a dat armate de pedestrași și de călăreți.
- ³⁹ I-a poruncit să-și fixeze tabăra înaintea Iudeii; i-a poruncit să reconstruiască [cetatea] Cedron, să fortifice porțile ca să lupte împotriva poporului.
- ⁴⁰ Cendebeu s-a dus la Iamnia și a început să hărțuiască poporul ca să pătrundă în Iudeea, să ia poporul în captivitate și să-l ucidă.
- ⁴¹ A reconstruit [cetatea] Cedron și a așezat acolo cavaleria și armata ca să iasă să străbată drumurile Iudeii, după cum îi poruncise regele.

- ¹ Ioan a urcat din Gazara și i-a adus la cunoștință lui Simon, tatăl său, cele pe care le făcea Cendebeu.
- ² Simon i-a chemat pe cei doi fii ai săi mai mari, Iuda și Ioan, și le-a zis: „Eu, frații mei și casa tatălui meu am purtat luptele lui Israel din tinerețe și până în ziua de azi. Ne-a fost dat să îl eliberăm cu mâinile noastre pe Israel de mai multe ori.
- ³ Acum am îmbătrânit, iar voi, din mila [cerului], sunteți suficient de mari ca să fiți în locul meu și al fratelui meu. Mergeți și luptați pentru neamul nostru și ajutorul cerului să fie cu voi!”.
- ⁴ A ales din ținut douăzeci de mii de bărbați războinici și călăreți și au mers împotriva lui Cendebeu. Și au poposit la Modiin.
- ⁵ S-au sculat în zori și au mers spre câmpie. Dar, iată, o armată numeroasă de pedestrași și călăreți venea în întâmpinarea lor; un torent era între ei.
- ⁶ El și poporul lui s-au oprit în fața lor. Când a văzut că poporul lui se temea să treacă torentul, l-a trecut el primul. Atunci bărbații l-au văzut și au trecut după el.
- ⁷ A împărțit poporul și cavaleria era în mijlocul pedestrașilor. Căci cavaleria dușmanilor era foarte numeroasă.
- ⁸ Au sunat din trâmbițe, iar Cendebeu și trupa lui au fost înfrânți. Au căzut foarte mulți răniți, iar restul a fugit spre fortăreață.
- ⁹ Atunci a fost rănit și Iuda, fratele lui Ioan. Dar Ioan i-a urmărit până când a ajuns la Cedron, [cetatea pe care Cendebeu] o reconstruise.
- ¹⁰ [Alții] au fugit spre turnurile din câmpiile de la Azot. [Ioan] a dat foc [cetății] și au căzut dintre [dușmani] cam două mii de bărbați. Iar [Ioan] s-a întors în Iudeea cu pace.

Moartea lui Simon la Doc

- ¹¹ Ptolemeu, [fiul] lui Abubos, care fusese stabilit strateg peste câmpia Ierihonului, avea mult argint și aur.
- ¹² El era ginerele marelui preot.
- ¹³ Dar i s-a îngâmfat inima și a vrut să pună stăpânire pe țară. Și-a făcut planuri împotriva lui Simon și a fiilor lui să-i înlăture prin înșelăciune.
- ¹⁴ Simon străbătea cetățile din țară și se îngrijea de nevoile lor. A coborât la Ierihon împreună cu Matatia și Iuda, fiii săi, în anul o sută șaptezeci și șapte, în luna a unsprezecea, adică luna Sabat.
- ¹⁵ [Fiul] lui Abub i-a primit cu înșelăciune în fortăreața numită Doc, pe care o construise el, și a pregătit pentru ei un ospăț, dar a ascuns niște bărbați.
- ¹⁶ Când Simon și fiii lui s-au îmbătat, Ptolemeu s-a năpustit împotriva lui Simon în sala banchetului și l-a ucis pe el și pe cei doi fii ai săi, precum și câțiva slujitori ai săi.
- ¹⁷ A săvârșit o mare ticăloșie răsplătind binele cu rău.
- ¹⁸ Ptolemeu a scris acestea și le-a trimis regelui ca să-i trimită armate în ajutor și să-i dea ținutul și cetățile lor.
- ¹⁹ A trimis alții la Gazara ca să-l înlăture pe Ioan, iar căpeteniilor peste o mie le-a trimis scrisoare ca să vină la el și să le dea argint, aur și daruri.
- ²⁰ Pe alții i-a trimis ca să captureze Ierusalimul și muntele templului.
- ²¹ Cineva a alergat înainte și i-a adus la cunoștință lui Ioan la Gazara că pieriseră tatăl său și frații lui și că [Ptolemeu] „a trimis să te omoare și pe tine”.
- ²² Când [Ioan] a auzit [acestea], s-a tulburat foarte mult. I-a luat pe oamenii care veniseră să-l ucidă și i-a ucis el. Căci aflase că ei căutau să-l ucidă.
- ²³ Celelalte cuvinte ale lui Ioan, luptele sale, faptele lui de vitejie de care a dat dovadă, zidurile pe care le-a construit și faptele lui,
- ²⁴ iată, acestea sunt scrise în cartea cronicilor marii sale preoții, din ziua în care a devenit mare preot după tatăl său.

© 2013 Copyright-ul textelor aparține DCB din cadrul Episcopiei de Iași; copyright-ul
concordanței aparține DCO & Salezienii Don Bosco